

NAŠA LUČ

november 2002; letnik 51, številka 9

MESEČNIK ZA SLOVENCE PO SVETU

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Sem človek sedanjosti, ki živim iz pogledov v prihodnost	2
Cerkev kot romarica v očetovo hišo	7
"Hudički me bodo cvrli	8
Prešice ali "vahtni kruh" na vse svete	9
Dve roki	10
Prisluhnimo domovini	11
Slovenija moja dežela	14
Iz življenja naših župnij	16
Slovenci po svetu	31
Srečanja v domovini	34
Poštar Vinko	35
Lučkin kotichek	41
Malo za šalo	42
Oglasi	43

Prva str. ovitka: T. Petelinšek.: Spomin
 Druga str. ovitka: P. Pokorn.: Ribjek ob Kolpi
 Tretja str. ovitka: M. Lebrecht: Kruh iz domače peči
 Četrta str. ovitka: Z. Podvinski: Sproščenost

Novi ljudje, nova imena

Na dan, ko pišem tale uvodnik, v Sloveniji še ni jasno, med kolikerimi predsedniškimi kandidati bomo lahko izbirali na volitvah. Naš volilni zakon je pač takšen, da omogoča prav vsakemu, pa naj bo še tak krjavelj, kot je »predsedniški kandidacijski sindrom« posrečeno poimenoval dr. Branko Rozman, da nastopi kot kandidat.

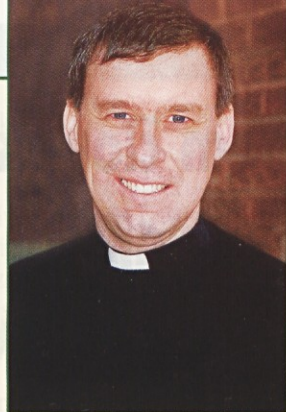
Nekateri, ki ne bi bili nikoli v življenju deležni take medijske pozornosti, zdaj hočejo izkoristiti zastojno priložnost, da se o njih piše in govori. Tako imamo med kandidati tudi ljudi, ki so v kazenskem postopku, obtoženi so goljufije, eden med njimi je celo kradel po cerkvah in še marsikaj bi se našlo.

Zakaj vlada taka zmeda pri naših predsedniških volitvah?

Razlogov je več. Najbolj bo držala trditev dr. Ivana Štuhecja v Družini 13. oktobra. Tam pravi, da se je pri nas v zadnjem času zgodilo toliko stvari, da mesec dni pred volitvami ni več jasno, kdo bo zmagovalc. »Vsem glavnim favoritom gre nekaj narobe. Zato je trenutna taktika oblikovalcev slovenskega političnega prostora čim večje razbijanje glasov.« V nastalih razmerah, ko kontinuiteta, ki je doslej imela trdno zaslombo v skorajda že »večnem« Milanu Kučanu, nekdanjem partijskem sekretarju, ne more več računati na svojega človeka, skušajo oblikovalci javnega mnenja ustvariti vtis zmede in razbiti glasove. S šestnajstimi ali še več kandidati bodo volitve pač izpadle kot cirkus, predvolilni boj pa bo bolj podoben črni komediji. Ob takem scenariju bo volilna udeležba majhna, kar pride prav tistim, ki se s Kučanovim odhodom čutijo ogrožene.

Kaj lahko storimo?

Prva in največja naloga vseh, ki nam gre za pravo demokracijo je, da se volitev udeležimo. Kdor ne gre na volitve, ne ljubi Slovenije in ji ne želi zmage demokracije. Blaženi Slomšek je zapisal ob volitvah v svojem času: »Ne držite nemarno križem svojih rok in ne pustite, da bi vam malopridni, širokoustni ljudje po svoji spačeni volji vaše predstojnike izbirali.« To velja tudi za rojake v svetu. Včasih kdo pravi, naj volijo kar oni doma, saj gre zanje. Tako prepričanje spominja na pilatovsko umivanje rok, še huje, na pišmeuhovski odnos do Slovenije. Domovina je le ena, tudi če je daleč in ne delimo njenih skrbi tako neposredno kot tisti, ki živimo tukaj vsak dan, smo njen del in ne moremo odgovornosti zanjo prelagati na ramena drugih. Rojaki v svetu ste v norih okoljih izkusili, kakšne vrednote vladajo v demokratični družbi, zato v domovini pričakujemo, da boste podprli naša prizadevanja, da dokončno odpravimo enoumje. Slomšek pravi še naprej: »Izberite si može po njihovih dosedanjih delih, kako so se med vami dosedaj nosili in dobrega storili.« To drži kot pribito in zato Slovenija potrebuje nove ljudi in nova imena. Šele potem se bo lahko pri nas kaj spremenilo. Ker bodo hkrati tudi lokalne volitve, ki državljane zadevajo veliko bolj konkretno, je toliko bolj pomembno, da volimo poštene, dosledne, odločne in prepričljive ljudi. Če živijo iz vere in so torej praktični kristjani, kar je garancija zglednega življenja, ni dvoma, da zaslužijo naš glas.

Franci Petrič

Sem človek sedanjosti, ki živim iz pogledov v prihodnost

Zlatomašnik msgr. dr. Janez Zdešar

Dopolnil si duhovniška leta do zlatega jubileja. Kako je biti zlatomašnik?

Lepo. Jaz sem enostavno vesel. Nisem si predstavljal, pa tudi želel ne oz. nikdar nisem posebej pričakoval, koliko let bom živel, koliko ne. Ko sem pa to dosegel, me je skoraj presenetilo in sem prav vesel, da sem že toliko let duhovnik. Duhovniški poklic je lepo zadovoljstvo. Ne glede na nekatere neumnosti, ki sem jih počel, v celoti mislim, da sem le nekaj naredil za Boga in za ljudi.

Tvoj dom je bila Ljubljana, bolj rečeno slavna šent-petrška fara. Kakšne podobe te spremljajo iz rosne mladosti? Kakšna je bila takrat Ljubljana?

Ljubljana je bila tedaj v idejnem pogledu bolj razgibana. Bil je res pluralizem od liberalcev, svobodomislecev - framasonov, kakor so jih nekateri imenovali in se jih tudi bali, komunistov, pa do zelo vernih študentov in dijakov, prosvetnih društev na deželi. Bil sem v katoliških organizacijah. V spominu mi je ostala Slovenija kot pestra dežela različnih mnenj, vendar z neko katoliško dominanco. Ljudje so tudi bolj prosto mislili in razmišljali in so bili bolj kritični, kakor so danes po 50 letih enoumja. Človek je sam razmišljal in presojal. Morda res ni bilo tako urejeno socialno stanje za vse in nam gre danes boljše, morda danes več vemo, takrat pa je bila večja pestrost duhovnosti in duhovnih ponudb.

Znan si kot zelo osveščen Slovenec. Izvira to iz družine in takratne šolske vzgoje?

Izhaja iz obojega. Zdi se mi, da je bila doba, v kateri sem rasel, bolj raznolika in polna duhovne ponudbe v okviru tedanjih možnosti. 'Narodnjak' sem pravzaprav postal v tujini, družina me je vzgojila v Slovenca.

To, da mi je bila domovina odvzeta, me je v podzavesti peklo bolj kot pa v zavesti sami. Zato sem se zavestno oprijel vsega, kar je bilo slovenskega v tujini. Ker nisem verjel, da se bom lahko kdaj vrnil v Slovenijo, sem hotel imeti v svoji sobi zbrano vso Slovenijo v knjigah. Kupoval sem knjige z vseh področij od arheologije preko etnografije, zgodovine, zemljepisa, filozofije do teologije. Soba, v kateri stanujem, je zame 'Mikroslovenija'.

Komaj dozorevajoči mladenič si bil postavljen v nasilje vojne. Okupator v Ljubljani, začetki revolucije in umori nedolžnih ljudi – tudi sredi Ljubljane, tvoja odločitev za odpor proti revolucionarnemu nasilju ... Odločitve takrat najbrž niso bile lahke.

Mene je dejansko do tega pripeljalo življenje in dogodki, ki sem jih doživel sam. Dr. Ehrlicha sem osebno poznal, prav tako študenta Kiklja in Lojzeta Grozdeta, pesnika Balantiča sem večkrat videl in občudoval, Pavčiča, ki so ga ubili, prav tako. Ti ljudje so bili vsi nasilno umorjeni v prvi polovici leta 1942 oz. po l. 42. Umor mojega strica in njegove žene, bil je župan v Horjulu pri Ljubljani, potem novice, ki so prihajale z Notranjske, Dolenjske, o pobojih duhovnikov, to so bila popolnoma jasna znamenja od vsega začetka, da za tem stoji neka brezbožna sila. Tudi če hoče osvoboditev slovenskega naroda, jo vendar vodi na napačen način, pod napačno zastavo. Zato je bilo zame popolnoma nemogoče stopiti v tako odporniško organizacijo, ki dela v nebo vpijoče krivice, obenem pa oznanja socialno pravičnost. Toliko smo bili tudi v Ljubljani že takrat osveščeni in to je morda treba posebej povedati, da smo vedeli, kaj je komunizem, da smo vedeli, kaj je

partija, da smo vedeli, kaj je kominterna. Če danes pomislim na profesorja Tomca ali pa Ehrlicha in na njuno razlago komunizma, lahko rečem, da nista v ničemer pretiravala in nič napačnega povedala o tem brezbožnem gibanju. Mene, mladega študenta ni toliko zanimala politična stran problema, temveč predvsem verska. Zelo razumljiva mi je bila tudi odločitev vodstva Katoliške akcije mladcev po italijanski kapitulaciji leta 43, da nam članom pušča svobodno presojo in odločitev, ali pristopimo tudi k oboroženim oddelkom, konkretno k Slovenskemu domobranstvu. Zame je bila ta odločitev nekaj normalnega in nisem imel nobenih posebnih pomislekov.

Je bilo torej mogoče presoditi, da je revolucija nevarnejša kot okupacija?

Da, to je bilo mogoče, ker smo točno vedeli, da bodo okupatorje premagale zahodne sile. Čisto jasno je bilo to. In tudi ni bilo dvoma, da gre za vprašanje, kaj bo potem, ko bo Nemeč in Italijan pregnan, ko bo fašizem in nacizem propadel. Vedeli smo, da narodu preti nevarnost komunistične revolucije in to se je tudi dejansko zgodilo.

»Spomini na težke dni« je tvoj zapis o povojnih pobjih ljudi brez sodnih procesov. Povej našim bralcem svojo presojo tistih dni.

Za presojo mi manjka besed. Kako naj označim to dejanje, ta dejstva? Imamo besede holokavst, pokol nedolžnih, grozovit zločin ... enostavno ni besede, ki bi dovolj močno izpovedala, kako je to nekaj grozovitega in kako je to nekaj hudega. Zato tudi razumem, da so nekateri zgodovinarji oz. ljudje, ki razmišljajo, slovenski intelektualci skušali to odriniti iz zavesti, ker se ne da nositi ne povedati. Ta resnica je tako grozna, pobji so tako nečloveški, da jih bo treba razglablјati veliko dlje in veliko bolj. Seveda je težko priznati to grozovito krivdo tistim, ki so odločali o usodi ljudi, ki so jih potem pobili. V tej stiski celo intelektualcem ne pride drugega na misel, kot da je bila na delu neka prasila v človeku, ki se je zbudila in nas spravila v grozodejstvo. Nekateri so se zatekli k teoriji, da je v razvoju nekega naroda potrebna tudi doba, v kateri sam sebe uničuje. Ta in podobne filozofske, bolje rečeno anti-filozofske, anti-intelektualne teorije, kot je npr. zapisal Matjaž Kmecl v Postnih premišljevanjih, da se je to pač moralo enkrat zgoditi tudi nam. Neki elementarni vulkanski sili pripisuje te zločine. Boli me, da je pod takim pobožnim religioznim naslovom opisal tako grozovito mučenje in tlačenje resnice ter istočasno

namignil, da naj bi mi, ki smo vse to prestali, vendar sedaj poskušali to tudi razumeti. To je hujše kot opij. Za vsem tem je čutiti tisto voluntaristično sprenevedanje, ki skuša vso krivdo in zavest krivde, ki je bila v partijskih vrhovih očitna, čimbolj zbrisati iz zgodovinisja in dejstvo zločina pripisati nečemu brezosebnemu, neosebni silam svetov, ki pač pripeljejo do takih pokolov v slehernem narodu. S tem je zavrjen vsak poskus, ki hoče to stran zgodovine predstaviti v vsej jasnosti in to opraviči z zavzemanjem za lepšo prihodnost. To so anti-intelektualne mistifikacije.

Povojna oblast revolucionarjev je popolnoma onemogočila narodno spravo. Je danes ta še mogoča, je sploh potrebna?

Kot kristjan sem prepričan, da je potrebna in mogoča. In kot duhovnik delam za to in ugotavljam, da med preprostimi ljudmi, in tistih delih Slovenije, kjer je najprej stekla revolucija, po Dolenjskem, po Notranjskem, da skoraj ni več slovenskega kristjana, ki ne bi izrecno vedno znova zatrdil: Odpuščam, hočem živeti v spravi z Bogom in ljudmi. Redki morda tega še ne zmorejo. Kako je s tem na strani zmagovalcev, imam premalo vpogleda. Vendar imam ob raznih izjavah občinstva, da sicer z usti priznavajo, da je bil to zločin, ne naredijo pa nič, da bi se javno priznali ti zločini, našli zločinci in prenehale krivice, ki nastajajo zato, ker se stvar vleče skozi desetletja. Za to niso pripravljeni ničesar storiti. Jaz imenujem take besede obžalovanja s strani borčevske organizacije ali pa kakšnih drugih ljudi, ki

izhajajo iz revolucionarnih tradicij, verbalne delikte, ki so kazniva dejanja. Tako grobe so te besede v prazno.

Je treba o tem govoriti v času, ko nam sodobni pre-roki zagotavljajo, da ima prihodnost samo tisti človek (narod), ki se ne ozira nazaj?

To je popolnoma napačno načelo. Sem človek sedanjosti, ki živim iz pogledov v prihodnost, kaj me čaka, sicer sem brezciljen, če me to ne zanima. Zraščem sem s koreninami v preteklosti, ki jih ne morem zanikati. Šele ko spoznam svojo preteklost, lahko postanem poln človek. Žival nima spomina.

Se da povzeti kakšen nauk iz onega časa za nas in naš čas?

Morda večja pripravljenost za pogovarjanje med seboj. To je morda bilo v moji mladosti nekoliko pomanjkljivo. Vendar smo se tega zavedli šele kasneje. Ne morem dolžiti neke generacije, da ni storila, kar v tistem času ni bilo razvidno in tudi na profanem področju ni bilo v zavesti. Bila so jasna stališča, ki so lahko postajala zelo bojovita, zlasti ob bojovitih dejanjih, ki jih je izvrševal mednarodni komunizem pod vodenjem komunistične internacionale. Na bojovita dejanja pač ne moremo pričakovati ponižne reakcije ovc, pač pa prav tako podobno bojovitost.

Leta 1958 te je škof Rožman poslal na nezorano božjo njivo med vse številnejše slovenske begunce,

ki jim je bila 'svoboda' pod komunizmom pretesna. Prišel si v Porurje, kjer je bilo na tisoče Slovencev. Kakšni so bili začetki?

Težki, a lepi. Najprej bi rad omenil posebej, kako je prišlo do tega, da sem se znašel v Nemčiji. Ko sem bil še kaplan na avstrijskem Koroškem, mi je škof Rožman iz Amerike pisal pismo, v katerem pravi takole, skoraj dobesedno navajam: 'Odločil sem se, da naprosim Vas, da greste za izseljenskega duhovnika v Nemčijo.' Izredna obzirnost nadrejenega do svojega podrejenega duhovnika. Škof, ki ima pravico, da ukaže, prosi in zato meni ni bilo težko odgovoriti: 'Da, grem.' Za duhovnika je zelo pomembno, če se zna ravnati po volji svojega škofa. To je spoznanje, ki se mi je skozi vsa ta desetletja potrjevalo. V škofu vidim oblast, ki je dana Cerkvi od njenega ustanovitelja, od Jezusa samega, ki je hotel hierarhično uredjeno Cerkev.

Veljaš za organizatorja slovenskega dušnega pastirstva med Slovenci v Nemčiji. Nekoliko nam opiši, kako je to potekalo od Oberhausna do Münchna.

Ne vem, koliko je beseda organizator upravičena. Na vsak način sem prevzel skrb za to, da pride še več duhovnikov v Nemčijo, ker je bilo toliko rojakov razpršenih po tej državi. Zato sem poskušal na vse načine prepričevati duhovnike, ki sem jih poznal, naj pridejo na mesta, kjer so nemške škofije že bile pripravljene nastaviti duhovnika za slovenske vernike. Tako mi je pač uspelo v nekaj letih pridobiti nekaj prijateljev, ki so prišli. Nisem pa imel nobenih cerkvenih pooblastil. Tako sem le prosil, dokazoval, ponovno prosil, da, prosjačil: »Pridi, pridi, pridi! Zagotovljeno imaš minimalno preživetje in sredstva za normalno delovanje.« Potem ko je nek duhovnik pristal, da bi prišel, šele nato sem seveda preko nemških škofov in kasneje seveda tudi v sporazumu s slovenskimi lahko stvar speljal do konca. Duhovnik je sprejel nek določen teritorij delovanja, ozemlje ene ali več škofij, kjer je potem oskrboval Slovence.

Ljudje se duhovnika spominjajo po tem, kako je bil z njimi, torej po človeški plati. Tebe ljudje poznajo po tvoji vedrini in optimizmu. Od kod izvira veselje v tebi?

Ne vem, še nisem premišljeval. Kolikor je res, da sem bolj vesel človek, se mi zdi, da izhaja iz nekega enkratnega občutka, da sem bil pravzaprav dvakrat rojen. Enkrat tako kot vsi, ki smo prišli na ta svet, drugič pa ko sem bil rešen smrti v tistem peklenskem pobegu iz taborišča na Teharjah in potem v klatenju in pregnan-

janju in streljanih name, preden sem našel zatočišče v Ljubljani. Veselim se fizičnega življenja, ki mi ga je Bog ponovno naklonil.

Za mnoge tvoje prijatelje in znance si nekakšen 'vseved', človek izjemno široke razgledanosti in znanja. Sam si že omenil knjižnico, na katero si upravičeno ponosen. Veliko bereš?

Da. Vendar moram povedati, da me ljudje sprašujejo, ali sem vse to že prebral, kar je na knjižnih policah. Moram odgovoriti pošteno, da ne. Ne vem, kako ti na to gledaš, vendar jaz nisem specialist za to ali ono. Sem generalist. Samo v tem smislu sem ne vseved, ampak »precejved« na nekaterih področjih, razen matematike, iz katere sem v peti gimnaziji imel popravni izpit. Vsa druga področja me silno zanimajo, o vsem bi rad čim več vedel. Veseli me, da bom nekoč, upam, prišel v nebesa, kjer bom vedel vse. Če pomislim na to, da bomo pri Bogu – če smem tako reči – noč in dan spoznavali same nove reči, ko pridem v to neskončnost, tedaj bom verjetno res srečen.

Dolga desetletja si svojo domovino lahko opazoval le z gorskih vrhov. Potem so prišle spremembe in tvoj prihod v domovino je bil dokaj nenavaden.

Bo kar držalo. Praviš, da sem z vrhov gledal na domovino. Seveda sem. Bil sem na Matajurju, na zahod-

ni strani, potem sem bil na Peci in na drugih vršacih in gledal v Slovenijo, ki je bila zame zaprta. Hodil sem v Gorico, v Števerjan, na mejo, da bi zaznaval glasove in podobe iz domovine. Potem pa se mi je domovina odprla. Leta 90 se je stvar v Sloveniji zavrtila in leta 1991 sem nenadoma dobil vabilo predsednika vlade Lojzeta Peterleta, naj pridem v Slovenijo, in sicer v skupini tistih idejnih in političnih emigrantov, ki niso mogli vsa povojna desetletja obiskati Slovenije. Temu sem se odzval. Vendar nisem imel nobenega državljanstva. Vsa desetletja sem ostal politično priznan begunec. Zaprotil sem za slovensko državljanstvo in ga v nekaj dneh dobil. Predsednik vlade Lojze Peterle mi ga je poslal na avstrijsko Koroško po svojem sekretarju. Tako sem se takoj tisto popoldne, 18. avgusta 1991, preko Korenskega sedla prepeljal v Slovenijo. Pred menoj je vozil šofer vladni avtomobil, za njim pa jaz svoj avto s tajnikom predsednika vlade. Na Korenskem sedlu sta se nam pridružila dva policista na motorjih za spremstvo. Kakšna ironija zgodovine. Le nekaj sto metrov stran od tega prelaza sem se plazil oktobra 1945 po hudourniški strugi navzgor proti tromeji. Vsak trenutek bi me bili lahko odkrili obmejni policisti, bil sem pripravljen na smrt. Takrat sem srečno zbežal v Avstrijo, sedaj pa sem se prav tu vračal domov v spremstvu slovenske policije. Na Brezjah smo zavili do Marijinega svetišča. Prav v tem

svetišču sem bil dan pred pobegom v tujino leta 45 in se priporočil Mariji Pomagaj ter jo prosil za življenje. Njeno sliko sem nosil pri sebi, ko sem bežal preko meje. V Ljubljani me je še isto popoldne sprejel predsednik vlade in takoj nato še nadškof Šuštar na škofiji, kjer sem tudi prenočil.

Doživeti domovino po toliko letih pregnanstva, kaj je pomenilo to zate? Kaj bi želel reči iz tega izkustva našim bralcem?

Ljubite svojo domovino. Spoštujte jo, imejte jo radi. Če jo boste imeli radi, jo boste imeli v vseh razsežnostih vašega slovenstva in krščanstva. Potem vam tudi ne bo vseeno, kakšni ljudje jo vodijo. Spoznavajte Slovenijo, narava je razodetje božjega dela, je razodevanje Boga, da bi Njega lahko imeli radi. Komaj si lahko kdo predstavlja, kako uživam, ko lahko sedaj spet redno prihajam v Slovenijo in raziskujem kraje in predele te dežele. V teh desetih letih slovenske samostojnosti sem obiskal že skoraj vse večje kraje po Sloveniji in si ogledoval njene naravne lepote in znamenja njene zgodovine, njenega razvoja in njene duhovnosti.

Vidiš kakšne posebne značilnosti naše slovenske zgodovine, kar je vredno imeti pred očmi tudi zaradi zdrave narodne samozavesti?

Zdi se mi, da je treba sliko naše zgodovine, ki so nam jo ponujali po ustanovitvi prve Jugoslavije leta 1918, nekoliko popraviti. Ta razlaga zgodovine je bila obremenjena s protinemško usmerjenostjo. Po razpadu Avstro-Ogrske sicer razumljiva politična smer, ki pa ne bi smela več vplivati na zgodovino kot znanost. Da so z ustanovitvijo Jugoslavije bile uresničene neke tisočletne sanje našega naroda, to je zgodovinska zmotna. Nasprotja med nemštvom in slovanstvom v današnjem razumevanju so stara komaj 150 let. Na zgodovino pač ne moremo gledati z vidika nekdanjih ali sedanjih političnih ali čustvenih antagonizmov. Slovenci smo bili v habsburški hiši dobro nastanjeni stoletja in smo se tam kar dobro počutili. Na vsak način je bilo to boljše kot 500 let osmanske nadvlade, kar so doživljali naši neposredni sosede na Balkanu.

Je narod še pojem prihodnosti. Bodo narodi preživeli s svojimi kulturnimi značilnostmi? Ali pa bodo v prihodnosti obstajale le še interesne združbe?

Odgovor nam da Sveto pismo, knjiga Razodetja sv. Janeza, ki ni preroška knjiga v smislu prerokovanj o prihodnosti, pač pa kaj v sedanjosti velja, da bo pri-

hodnost taka, kot je Jezus hotel. V tej prerokbi Janez, videc z otoka Patmosa, vedno govori o narodih in jezikih in ljudstvih. To je čudovita pestrost božjega sveta, ki se razbohota v pluralnosti v vsakem pomenu, tudi jezikov in narodov. Narod in jezik sta dve odličji, ki nam ju je dal Bog sam. Bog ima rad mnogoličnost stvari na svetu. Lahko bi ustvaril le bukev, smreko in hrast, pa imamo tisoče in milijone dreves in grmovja. Lahko bi ustvaril eno samo ribico ene vrste, pa jih je dal na milijone različnih. Bog ljubi mnogovrstnost in je Bog edinosti med množico različnih stvari. Edinost je v priznavanju in občudovanju te raznolikosti in ljubezni do vsega. Čim bolj smo torej različni tudi kot ljudje in čim bolj znamo drugačnost drugega sprejemati v tem, kakor ga je Bog hotel, tem bolj bomo razumevali harmonijo stvarstva, ki je harmonija v Bogu. To je bogastvo kozmosa v velikem in majhnem. Velikost sploh ni kategorija mogočnega, velik pred Bogom je lahko tudi mali. Nevzdržna je tudi tista miselnost: če je nekaj majhno, potem ni pomembno. Lahko je prav nasprotno še pomembnejše. Majhen narod ima lahko veliko poslanstvo med drugimi močnejšimi. Tisto, za kar je v svet poslan in lahko opravi, ima lahko večji pomen in večjo silo in večjo težo kot nek velik narod, ki ga gladamo in tehtamo z merami kvantitete.

Svoje poslanstvo lahko torej izpolni samo tisti človek, tisti narod, ki se svojega poslanstva zave in ga uresniči.

Tako je. Sprejeti to zavestno in se ne pustiti plašiti z raznimi teorijami domačijstva in kmečko nostalgicnih gledanj na narodno kulturo. To je mimo. Vsaka doba prinese novo obogatitev v pojmovanju narodne skupnosti in to je treba sveže vzdrževati.

Domovina in slovensko izseljenstvo. Kaj so načela nekega zdravega razmerja med matico in njenimi ljudmi v svetu?

Načelo zdravega razmerja je zdrav odnos. Mislim, da po pravici pričakujemo od dosedanje politične strukture, ki vodi Slovenijo in njeno usodo, veliko več. Do sedaj je bila preveč selektivna. Upošteva, kolikor upošteva, prejšnjo režimsko – totalitarno udejstvovanje slovenstva v tujini. Manjka pa tistega odnosa, ki lahko pride le iz določene srčne kulture, ki je doma v vsakem slovenskem človeku. Na kakršenkoli način že je prišel v tujino, je vendar ostal naš, je človek s slovenskim srcem, čeprav v tretji ali četrti generaciji.

Pogovarjal se je Janez Puceļ

Cerkev kot romarica v očetovo hišo

Ko v prvem jesenskem vetru zašelesti listje na drevju in kmalu zatem začne odpadati, ko se dnevi krajšajo, ko nas obišče slana, ko so jutra sveža, sončni zahodi pa izredno lepi, vstopimo v mesec, ki so mu naši predniki dali pesniško ime: listopad. November. Narava se ogrne v razkošne jesenske barve in prepeva simfonijo jeseni. Pripravlja se na dolg zimski počitek.

V tem »listopadnem« vzdušju kristjani vstopamo v mesec spomina na naše drage rajne. Tam neke daleč, in vendar tako blizu, tam za zlatorumenim sončnim zahodom, pa vendar – veliko bližje, so nebesa. V plesu padajočega jesenskega listja so skrite misli o končnosti in umrljivosti; misli o neizogibnem v naročje zemlje, kjer v miru počivajo zemeljski ostanki vseh, ki smo jih imeli radi. V pogledu na zahajajoče sonce je skrita nostalgija po večnem. Med zemljo in nebom je razpet človek. Človek, »homo viator«: človek popotnik, kot mu radi rečejo misleci, poeti, literati, umetniki. Človek, bitje na poti!

Tudi Cerkev, ki jo sestavljamo ljudje-popotniki, je romarica na poti v Očetovo hišo. Drugi vatikanski cerkveni zbor je v Dogmatični konstituciji o Cerkvi njenemu romanju namenil celo sedmo poglavje. Naslovil ga je »eshatološka razsežnost potujočega božjega ljudstva«. Govori o združenju z nebeško Cerkvijo. S tem je Cerkvi naložil nalogo, da razmišlja o svoji poti. To je del njene narave, saj tu na zemlji doživlja le delček svoje celote in polnosti. Tu je le »delna«, »potujoča cerkev«. Svojo polnost bo dosegla šele v dokončnem združenju z nebeško Cerkvijo, ob paruziji, dopolnitvi časov, ob koncu sveta. Dokler pa

je na poti, usmerja svoj pogled k svojemu zadnjemu cilju, v nebeški Jeruzalem, kjer se vsi odrešeni že veselijo združenja z Bogom.

Koncil našteje tudi tri bistvene drže, s katerimi se Cerkev na svoji zemeljski poti zedinja s svojim ciljem. Češčenje svetnikov in priprošnjikov je za katoliško Cerkev prvi močnejši način združevanja z nebeško cerkvijo. Prav praznik vseh svetih, ki ga obhajamo prvega novembra, nam pomaga doživljati bivanjsko enost med nami, popotniki v veri in vsemi, ki so že v polnosti osrečeni z Bogom v njegovem domu, v občestvu z Njim. Ubogi v duhu, pravični, delavci za mir, čisti v srcu, preganjani ... ti so evangelijski šopek na vhodu v nebeško mesto Jeruzalem.

Povezanost z rajnimi dosegamo najpogosteje preko molitve. Drugega novembra obhajamo spomin vseh vernih rajnih, vseh tistih, ki so še na poti očiščevanja, bližanja najčistejšemu viru sreče, Bogu. Resnica o očiščevanju, o vicah ali o dokončni duhovni terapiji za nebesa, postaja danes vse bolj aktualna. Morda prav zato, ker je bila v zadnjem času potisnjena na rob. Odkrivamo jo po ovinku. Mnogo ljudi iz krščanskih dežel je pod vplivom budizma začelo verovati v reinkarnacijo, v ponovno rojstvo. Nekaj podobnega nam želi povedati resnica o vicah: brez očiščenja ni miru, ni konca poti in ne popolnega združenja z Bogom. Potrebna je temeljita zdravilna kopel za večni vstop v Očetov dom.

Tretji in najmočnejši način povezave z nebeško Cerkvijo pa dosegamo preko evharistije. Občestvo, ki ga vzpostavljamo z Bogom in med seboj pri evharistiji, je predokus popolnega združenja z Bogom. Evharistična miza je miza gostoljubja, miza daritve, miza solidarnosti. Je najlepša in najbližja podoba nebes, Očetovega doma. V evharistični molitvi je zato vedno tudi prostor za molitev za rajne in misel na naš dokončni cilj, nebeško domovino.

Človek je popotnik. Cerkev je romarica. Njeno okrepčilo je evharistija. V njej prejema moč za hojo po tisti poti, ki jo je s človeškimi stopinjami utiral Jezus iz Nazareta. On je o sebi rekel: »Jaz sem pot, resnica in življenje.« Proti skušnjavi nevere v življenje onstran groba pa je zaklical: »Jaz sem vstajenje in življenje! Kdor vame veruje, ne bo nikoli umrl.«

Zvone Štrubelj

"Hudički me bodo cvrli"

Med uslužbenci pogrebnega zavoda je bil zanimiv možak. Vedno je bil dobre volje in rad se je pošalil: "Policistom so že mnogi ušli, nam pogrebem pa še nobeden." Vedno ko sva se ob pogrebih srečevala na pokopališču, se je šalil: "Veš, mene bodo pa hudički cvrli v peklu, ker ne hodim v cerkev."

Kljub temu da imava glede večnosti različna "pričakovanja", sva se tu na zemlji kar dobro razumela. Upam, da bova tudi v večnosti na isti strani - v svetlobi božjega sonca.

Predstave o peklu in večnosti, zasidrane v mnogih ljudeh, so največkrat pravljичne in plod bujne fantazije. Že pisatelji različnih nabožnih knjig in molitvenikov iz preteklosti so peklenke muke opisovali tako slikovito in doživeto, kakor bi se pravkar vrnili iz pekla. Tako ugotavlja profesor Jakob Ukmar v svoji knjigi o poslednjih človekovih resničnostih.

Današnji veren človek ne more živeti zgolj iz svojih verskih čustev. Kritično in razumsko presoja stvari. Taka drža je znamenje resnega odnosa do vere. Prav je, da se bojimo pogubljenja. Toda kakšnega pogubljenja? Ne "romantičnega" poigravanja hudičkov z nesrečnimi dušami, temveč izgube dostojanstva božjega otroka. Bog nas je pri krstu posinovil, vzal za svoje. In pogubljeni človek je pogubljen zato, ker je zavrgel to skrivnostno sorodstvo s samim Bogom.

Pekla nas mora biti strah, ker že danes čutimo njegove sledove. Ne gre za strah pred neznanim. Neznano celo privlači. Bojimo se znanega, že po malem doživetega. Bojmo se, da bi zlo, ki ga občutimo okrog sebe in celo v nas, prerastlo v dokončen upor proti ljubezni, v popolno odsotnost Boga. Pogubljeni človek doživlja brezupnost izgube. In to ga neskončno muči. Teži ga, da je življenje prostovoljno zapravljal v nesmislu. Pravljичni pekel, iz katerega se ljudje norčujejo, ni pekel. Resničen pa je oni drugi, ki nastaja polagoma z opuščanjem dobrega, z na začetku malimi in potem vse večjimi stranpotmi, ki človeka sicer nekoliko

zabavajo, nikoli pa ga ne morejo osrečiti. Te se spremenijo v resnično bolečino in nepremagljivo zasvojenost z zlom in nezmožnost za spreobrnjenje. To brezčutje za sveto in posvečeno življenje je pekel, ki je resnična možnost celo za vsa neskončno prihodnost.

Pogubljeni človek doživlja brezupnost izgube. In to ga neskončno muči. Teži ga, da je življenje prostovoljno zapravljal v nesmislu.

Sedanji odnos do Boga in soljudi nas bo spremljal v večnost. Zveličanim se bo ljubezen iz življenja pomnožila v neminljivo srečo, pogubljeni pa bodo še bolj zakrknili v odpor do vsega, kar je dobro in v zavesti neizmerne izgube bodo silno trpeli.

Torej le obstaja tudi takšen pekel, zaradi katerega smemo biti resno zaskrbljeni.

David Taljat

Prešice ali "vahtni kruh" na vse svete

Po vsej krščanski Evropi je razširjeno ljudsko verovanje, da se na vseh svetih dan ob večernem zvonjenju začno vračati duše iz vic na svoje domove. Do zvonjenja v naslednjem jutru naj bi bile oproščene trpljenja. V Sloveniji je bila marsikje navada, da so ta večer za njih postavili na mizo kruh in pijačo.

V Beneški Sloveniji so zvečer postavili svečo na okno ali na tla ter pustili odprta vrata, da bi rajni lahko vstopili. V Ribniški dolini pa so pravili, da pridejo na vseh svetnikov dan vse duše tiste hiše domov in vso noč pri peči sede brez trpljenja vic. Zvonjenje na vse svete priključuje rajne domov, na vernih duš dan pa jih zvonovi zopet vračajo.

Dokler niso prišle v navado sveče v plastičnih posodah, je bilo največje zadovoljstvo vsakogar, ki je svečo prižgal, če je mirno gorela. V zadnjem času predvsem zato, da ne bi ugasnila in bi pogorela do konca, nekoč pa tudi zaradi verovanja, da sveča, ki mirno gori, pove, da je duša pokojnega že v nebesih, če pa nemirno plapolja, pa pomeni, da se pokojni še nemirno obrača ob trpljenju v vicah in mu je treba z molitvijo pomagati. Marsikje imajo še sedaj navado, da ob kakšni manjši škodi, ki se pripeti, pravijo, »naj bo za duše v vicah«.

Skoraj povsod v Sloveniji je bila v navadi pogostitev vernih duš. Na Štajerskem so jim po molitvi rožnega venca postavili na mizo kupico vina, marsikje tudi hren. Kruh za verne duše pa so na Štajerskem spekli samo v okolici Ljutomera, in sicer krapce. Nekdo od domačih je vino ponoči izpil, otroci pa so se zjutraj čudili, ko so videli kupico prazno. Drugod pa zjutraj hrano in pijačo, ki je bila na mizi za rajne, zaužijejo kot posvečene darove.

V Brdih pa gredo gospodarji medtem, ko zvonijo za verne duše v vicah, v klet pokušat vino. Pravijo, da »pijejo za duše v vicah«. V Brdih ob zadnjem kozarcu, ki ga spijejo, vedno pravijo, da ga spijejo za duše v vi-

cah. Otroci pa so že navsezgodaj hodili nabirat »vahtnega kruha«. V Beneški Sloveniji so pekli hlebčke, po katere je potem moral iti od vsake družine nekdo, navadno ženska, v vse hiše v vasi, drugače je bila zamera. Celó v družino, s katero so bili skregani, je bilo treba iti.

Na Gorenjskem so premožnejše gospodinje napekle dosti malih hlebčkov »prešice«, ki so jih potem delile revežem kar skozi okno in jim pri tem naročale, naj molijo za njihove rajne. Na Dolenjskem so se za prešico zahvalili z besedami: »Bog lonaj vam in vernim dušam v vicah.« Revni otroci, pa tudi odrasli, zlasti berarči, so hodili okrog kar z vrečami in so rekli, da gredo hlebce zbirat. Nekoč je bil to nekvašen kruh, od tod tudi ime »prešice« – presen, nekvašen kruh. Mogoče pa bi se ime lahko razlagalo tudi na drugačen način. V Beli krajini so šli gospodarji na vse svete v klet in odvili prešo, da bi se rešila duša, če je katera zašla vanjo. »Preša« oziroma s pravilno slovensko besedo stiskalnica je lahko dobra ponazoritev, kako duše v vicah stiska povezava z življenjem na zemlji, da še ne morejo odleteti proti nebesom. Pomagamo jim lahko z molitvijo in dobrimi deli. Oboje je bilo povezano s prešicami, zato bi lahko ta izraz imel povezavo tudi s »prešo«.

Na Notranjskem pa je bolj poznano ime »vahči« ali »vahčiči«. Beseda prihaja od bedenja, »vahtanja«. To pa ni bilo samo bedenje, ampak je k temu spadala tudi molitev za rajne. Samo ob molitvi je imelo bedenje smisel. V okolici Idrije so celo rekli, da je treba za rajne zmoliti toliko očenašev, kolikor travnih bilk pokrije hlebček.

Janez Modič

Belokranjsko cvrtje

Ob pokušanju mladega vina dobro tekne cvrtje na belokranjski način.

Za testo potrebujete: 2 dl mleka, 4 jajca, 20 dag moke, sol; za nadev: 150 dag sveže svinjine, strok česna, poper, sol, mast ali olje za cvrtje.

Rumenjake razžvrkljamo z mlekom, dodamo moko, solimo in razmešamo v gladko tekočo testo. Beljake stolčemo v trd sneg in jih previdno primešamo v testo. Meso zmeljemo, ga osolimo in popoprano ter odišavimo s česnom. Zmes temeljito premešamo, nato iz nje oblikujemo kepe, vsako pomočimo v testo in ocvremo v razbeljeni maščobi.

Dve roki

Ne le človek, tudi družba ima dve roki: roko pravice in roko ljubezni. Kadar sta ti roki usklajeni in v službi tako družbe kot posameznika, so podani pogoji za mirno sožitje in zdravo osebno rast. Roka pa lahko tudi krade, davi, mori ... postane orodje krivice in sovraštva.

To mi je rojilo po glavi, ko sem pripravljaj revijo Misijonska obzorja in poslušal novice iz Haaga, kjer sodijo Miloševiću. Roka pravice je dosegla že marsikoga, ki se je v jugoslovanskem krvavem plesu pregrešil proti človeku. Z Miloševićem pa je posegla po vrhovih ... a ne le srbskih. Haag zahteva hrvaškega generala Bobetka. To je Hrvate razdelilo: eni so pripravljani svojim »osvoboditeljem« spregledati vse zločine, drugi pa se strinjajo, da ni junak, kdor mori nemočne.

Ko bi imeli kak Haag že v šestdesetih letih, ne bi v devetdesetih prišlo do takšnih zločinov. Ko bi kak Haag postavil na zatožno klop zločince iz komunističnih vrst zaradi pomora okrog 300.000 ljudi po drugi svetovni vojni, zaradi etničnega čiščenja, nasilnega preseljevanja iz Bosne v »očiščeno« Vojvodino, zaradi koncentracijskih taborišč ... Ker vse to ni bilo obsojeno, ker se je komuniste povzdigovalo v junake, v osvoboditelje, se je krvavi ples ponovil.

Hvala Bogu, Slovenija je tej tragediji ušla, a se ji ne razčiščena krvava preteklost vrača. V javnosti pogosto slišimo – ne le ostarele likvidatorje, ampak tudi dvajsetletnike: »Še premalo so jih pobili!« Pri nas so nekateri še žejni krvi in mislijo, da jih roka pravice ne bo dosegla, kot ni dosegla »herojev« Mačkovega kova. Zaradi nerazčiščene preteklosti je žal resnična ugotovitev dr. Pučnika: »Slovenci smo še vedno razklani. (...) Razkol vzdržujejo današnji oblastniki v Sloveniji, ki so jim vrednote revolucije in revolucionarji še vedno moralni in politični vzor.«

Roka pravice zna biti dovolj dolga, kot kaže Haag, in prekratka, kot vidimo pri komunističnih »herojih« s pokojninami za deset delavskih plač, obdanimi s častmi, v hišah, katere lastnike so pobili, med slikami, ki so jih nakradli ... s pogrebom, kjer bo točil solze sam predsednik države. Druga roka, roka ljubezni, sočutja

in solidarnosti z vsemi, še zlasti potrebnimi, je lahko bolj učinkovita kot pravica. In to zato, ker je od slehernega človeka odvisno, ali jo bo stegnil ali ne, jo ponudil drugemu ali mu jo odtegnil. Misijonska nedelja nas spomni na krščansko dolžnost – kaj dolžnost, dihanje! – pomagati ljudem.

Vsi smo ljubljani božji otroci in od slehernega Boga pričakuje, da bo to ljubezen izkazoval drugim. V zvezi s tem je naš misijonar na Madagaskarju Tone Kerin zapisal za Misijonska obzorja.

»Ko vas pokliče ljubezen ... se svet spremeni. Dajati pomeni prejemati in postajati svoboden za polnost življenja. Vedno znova ljubezen dela čudeže, ozdravlja človeka njegovih duhovnih in telesnih ran, gradi topli dom, šolo, cerkev in popravlja ceste, goji riž v blatnih poljih, pšenico na poljskih ravninah in sladko vino na prešernem gričevju. Na nas je le, da se ji odzovemo, prednjo – pred Boga – položimo svoj vsakdan, čemer, umazan, včasih tudi lep. Čudež se zgodi sam od sebe ... Tedaj ji sledite! Ljubezni!

Čutim se dolžnega pomagati tem kristjanom, ki so polni zaupanja, volje in vere. In čutim, da jim lahko pomagam, kot vsi moji kolegi misijonarji v misijonskih deželah, ker ste slovenski kristjani velikodušni in ste odprti srca za naročilo apostola Pavla o medsebojni pomoči sestrskih Cerkva. V zadnjih štirih letih smo zgradili pet cerkva. Z vašo izdatno pomočjo, slovenski kristjani. V imenu vseh malgaških kristjanov in v svojem imenu vam rečem: Hvala! Hvala za vaš dar, ki ste ga odtrgali od vaših vsakodnevnih potreb in izdatkov. In hvala vsem vam, ki ste slišali Jezusovo povabilo: ljubite se med seboj, kakor sem vas jaz ljubil. Kar daš, pred molji in črvi obvaruješ! In Bog, ki vidi na skrivnem, mi bo povrnil stoterno. Da, dal mi bo svobodo od moje zaverovanosti vase, da bom v ljubezni in spoštovanju lahko stopil do bližnjega, žene, moža, otrok, očeta in matere, do sodelavca in soseda. Le skupaj gradimo lepši svet in prijaznejše okolje. Tedaj si bom upal stopiti tudi pred Boga in mu izročiti, kar imam.«

Drago Karl Ocvirk, cm

Janez Zdešar

CERKEV NA SLOVENSKEM V PRIMEŽU TOTALITARIZMOV

(FAŠIZMA, NACIZMA IN KOMUNIZMA) II. del

Na letošnjem srečanju treh Slovenij na Sv. Višarjah je udeležencem predaval msgr. dr. Janez Zdešar. Zanimivo predavanje želimo predstaviti našim bralcem v nadaljevanjih.

Versko preganjanje in raznarodovanje do 1941

Slovenska Benečija

Ko se je v drugi polovici 19. stoletja Avstrija 1866 zapletla v vojno z Italijo (in Prusijo), je izgubila italijansko Benečijo in z njo tudi Beneško Slovenijo. Italijanska oblast si je z vsemi sredstvi prizadevala, da bi na pripadajočem ozemlju dosegla „nacionalno homogenost“. Spoprijela se je z duhovščino, ki je slovenščino uporabljala v cerkvi in pri cerkvenih opravilih.

Po priključitvi k Italiji 1866 so takoj ukiniteli od nekdanje uveljavljene slovensko bogoslužje v sedmih krajih, do 1919 pa še v 16 krajih. Slovensko bogoslužje je ohranilo le 30 cerkv.

Beneški duhovniki so se upirali na vso moč ... zlasti plenjenju slovenskih molitvenikov ter katekizmov. Protestirali so pri cerkvenih oblasteh, niso pa našli opore ne pri škofijskih ne v Vatikanu.

Prelat Ivan Trinko se je 1932 pritožil pri nadškofu Nogarju (Giuseppe, 1928–1955).

„Čutim pravo dolžnost, naj Vas obvestim, da se pripravljamo na atentat na vernost naše Beneške Slovenije. Vaša eks. dobro ve, da je furlanski fašizem nad vse sektaški in proticerkven ...“

„Že ob drugi priliki sem vam povedal, da naši ljudje ne morejo imeti koristi od jezika, ki ni njihov in ga ogromna večina ne pozna ... Sicer pa, čemu je treba temu ljudstvu vzeti njihov jezik, jezik, ki so ga ohranili skozi 14 stoletij. Je to človeško? ...“

Fašistična zakonodaja je šla do kraja. Avgusta 1933 je izšel ukaz o popolni odpravi domačega jezika pri bogoslužju, petju in verskem pouku. Tako je slovenski jezik umolknil še v preostalih 30 cerkvah.

Prepoved slovenščine v cerkvah je ostala v veljavi še po padcu fašizma, tja do leta 1976 (!).

Borba za enakopravnost, cerkveno in narodno, pa še vedno traja: Trinkovo prizadevanje nadaljujejo Marino Qualizza, Božo Zuanella ...

Prekmurje (do 1945)

Po dualizmu 1867 so se v podobnem položaju kot Beneški Slovenci znašli prekmurški Slovenci v ogrski polovici habsburške monarhije. Zahteve po raznarodovanju in madžarizacija so močno narasle, a slovenski prekmurški kler je s pridigo in veroukom v slovenskem jeziku odločujoče vplival, da je ljudstvo ohranilo versko in narodno zavest.

Madžarizacijo je sistematično izvajal že sombotelski škof Imre Szabò (1869–1881). Župnike je opozarjal, naj otroke nemadžarskih staršev poučujejo v madžarščini.

Vlada je 1879 izdala zakon o obveznem pouku madžarščine v osnovnih šolah in z novim zakonom 1907 so odvzeli še zadnje pravice nemadžarskim narodom.

Takšni zakonodaji se je uprl slovenski župnik in dekan dr. Franc Ivanocy (1857–1913) s svojim krogom duhovnikov.

Takole piše: „Najprej so me zahrbtno napadli po državnem učitelstvu v nekem sombotelskem časniku, ki ni za drugo kot za smeti, in v nekem prav takem soboškem časopisu. Potem so sredi julija zasliševali proti meni katoliške učitelje v uradni pisarni okrajnega glavarja. Glavna obtožba je bila ta, da želim, naj se slovenski otroci učijo verouka v slovenskem jeziku in da jih slovensko spovedujem. Prav tako so videli izdajo v tem, da sem širil med ljudmi slovenske knjige celovške družbe sv. Mohorja ...“

Dekanijska duhovščina je na konferenci 28. avgusta 1899 v Soboti dala priznanje in zaupanje mojemu delovanju in je mojo stvar imela tudi za svojo. Na podlagi tega sem dne 14. septembra 1899 stvar predložil cerkveni oblasti in protestiral proti takemu ravnanju upravne oblasti. Obenem sem prosil odločitev o tem: 1. Ali se sme poučevati verouk in spovedovati v materinem jeziku? 2. Ali je greh dobre katoliške slovenske knjige priporočati ljudstvu?

Cerkvena oblast me niti z eno besedo ni branila, celo ko sem se začel braniti, so mi to zamerili. Na mojo vlogo pa sploh niso odgovorili, čeprav sem jih ponovno priganjal k temu. Ne odgovoriti je vsekakor najudobneje, toda če je tudi najbolj pravilno, pa je že drugo vprašanje.“

Delo dr. Franca Ivanocyja je bilo spričo najhujšega madžarskega nacionalističnega in šovinističnega pritiska konec 19. in v začetku 20. stoletja rešilnega pomena za narodnostni obstoj prekmurskih Slovencev.

Po Ivanocyjevi smrti 1913 je njegovo delo nadaljeval njegov dosedanji krog, predvsem Jožef Klekl st. (1874–1948), Ivan Baša (1875–1931) in med zadnjo vojno Ivan Jerič (1891–1980).

Pomembno vlogo v zgodovini madžarizacije so igrali slovenski evangeličanski duhovniki. Leta 1911 so na konferenci svoje šinjorije sklenili: „Najprej naj se izrazi zahvala pomadžarjevalnemu društvu Vendske krajine za madžarske molitvenike in pesmarice ... Ta konferenca evangeličanskih duhovnikov veliko pomeni zlasti tistim, ki vedo, da je v mursko-soboškem okraju ravno cerkveno in kulturno življenje evangeličanov prvi zastavonoša madžarizacije.“ „Pod Madžari so bili evangeličani državljani prvega reda, prekmurski katoličani s svojim Kleklom vred le državljanji drugega ... In v Jugoslaviji – s svojimi simpatijami za nekatoliške Srbe – spet prvorazredni.“ Kralj Aleksander je z državnimi odlikovanji od 1928 do 1934 odlikoval kar 10 evangeličanskih škofov, seniorjev in vidnejših vernikov ...

Po madžarski okupaciji Prekmurja 1941 je bila slovensčina odpravljena in katoliški tisk zatrt. Na pobudo Jeriča je 33 slovenskih prekmurskih duhovnikov podpisalo peticijo za priznanje manjšinskih pravic. Odgovor: Jerič se je trikrat znašel pred sodiščem, tudi zaradi veleizdaje, a je bil proces 1944 ustavljen ...

Madžarske oblasti so zaprle in obsodile skupno 4 duhovnike: Jožefa Klekla (stalno zasledovan in preganjan), Ivana Camplina, Danijela Halasa in Mihaela Jeriča, sombotelski katoliški škof pa je slovenske duhovnike premeščal v notranjost Madžarske, na izpraznjena mesta pa nastavil madžarske.

Primorska

Po vstopu v vojno 24. maja 1915 so italijanske zasedbene oblasti najprej pozaprle in nato – širom po Italiji in Sardiniji – internirale 18 briških in posoških slovenskih duhovnikov in enega bogoslovca. Po uvedbi vo-

jaške uprave v Julijski krajini (od novembra 1918 do januarja 1921) je bilo deportiranih ali izgnanih v notranjost Italije okoli 150 slovenskih škofijskih duhovnikov in 77 redovnikov. Med preganjanimi sta bila tudi škofa Karlin in Mahnič.

Mahniča so 1919 italijanske vojaške oblasti zvijačno zvale na torpedovko „Espero“, ga odpeljale v Senj in Ancono, nato pa privlekle v Rim in ga internirale v samostanu Camaldoli pri Frascatiju. Po enem letu se je težko bolan vrnil v svojo škofijo Krk, se odšel zdraviti v Zagreb in tam umrl 14. dec. 1920. – Škofa Karlina so podivjani arditni napadli, vdrli v škofijski dvorec, razmetali pohištvo in odnesli rokopisni dnevnik. Pod hudim pritiskom je Karlin odstopil in odšel v Ljubljano, kjer mu je škof Jeglič ponudil mesto ravnatelja v Škofovih zavodih. Leta 1923 je bil imenovan za mariborskega škofa.

Fašisti so že pred letom 1922 ropali po župnijskih uradih, sežigali slovenske matične knjige in se znašali nad duhovniki, jih pretepali in opljuvali ter jih zasledovali, tako da se nekateri pred njimi skrivali po gozdovih.

Neznosno stanje je doseglo svoj vrh 1927, ko je začelo delovati izredno fašistično sodišče ter izšel zakon o poitalijančenju slovenskih priimkov (npr. Marušič = Marussi), in o prepovedi slovenskih krstnih imen. Množile so se premestitve slovenskih uradnikov, železničarjev, učiteljev v notranjost države. Z zakoni je bilo uničeno slovensko šolstvo: tri slovenske srednje šole (Idrija, Tolmin, Videm) in vse osnovne šole, sledil je razpust prosvetne dejavnosti, uničenje slovenskega gospodarstva in tiska. – Vsa prizadevanja škofov Sedeja v Gorici in celo škofa Fogarja v Trstu ter Zbora svečnikov sv. Pavla (= organizacije primorske duhovščine pod fašizmom) v svojih znamenitih Memorandumih in Preces Vatikanu niso zalegla, ne pri fašističnih oblasteh ne pri papežu v Rimu ... Najvišje oblasti so slovenstvo in slovenske vernike preganjale ali pa ga pustile preganjati ...

Težko krivdo proti Slovincem so si pod fašizmom nakopali nekateri škofje v Trstu, Gorici in Vidmu: Santin, delegat Sirotti, Margotti, Nogara. Posledica njih raznarodovanja in sodelovanja s fašizmom je bil odpor vernikov do Cerkve nasploh, odpad od vere in sprejemanje komunistične ideologije. Bile pa so tudi izjeme: v Trstu škof Bartolomasi (1919–1923), ki je iz protesta zaradi preganjanja Slovencev zapustil škofi-

jo, ter Alojzij Fogar, sicer Furlan, ki je pod pritiskom moral kot tržaški škof 1936 odstopiti.

Avtor knjige "Primorska duhovščina pod fašizmom", Rudolf Klinec, označuje leta 1927 do 1943 kot petnajstletno "obdobje nezlomljivega odpora". Prvi vodja odpora je bil nadškof Sedej, ki je branil svoje vernike pred fašističnimi napadi, pred preganjanji, nasilji, zapiranjem, šikaniranjem, pred krivičnimi obsodbami na šolskem, organizacijskem in prosvetnem področju, na področju slovenskega tiska, cerkvenega petja, v bogoslužju in dušnem pastirstvu. Dva duhovnika (dekan Bogumil Nemeč in kurat Janez Leben) sta bila pri zasliševanjih tako mučena, da sta po nekaj dneh umrla.

Pogumno, čeprav neuspešno, je (Sedej) posredoval v Vatikanu, dokler ni sam, strtl od preganjanja in težkih krivic, ki mu jih je prizadejal tudi Vatikan, umrl komaj mesec dni po izsiljenem odstopu. V času njegovega naslednika, ap. administratorja Giovannija Sirottija (=Sirotič) 1931 do 1934, in še do propada fašizma 1943, so goriški duhovniki doživljali najhujše preganjanje: kljub odporu vodilnih duhovnikov, (dr. Mirka Brumata, msgr. Ignacija Valentinčiča in še drugih) jih je bilo desetine fizično napadenih in preganjanih ter poniževanih (Klinec navaja 29 imen in še lazariste, ki so morali zapustiti svoj samostan na Mirenskem gradu).

Fašisti so razgrajali in vdirali med slovenskim bogoslužjem v cerkve, izganjali župnike iz župnij in pošiljali v konfinacijo. Med žrtve spadajo župnik Ivan Rejec, Filip Terčelj, Filip Kavčič, Srečko Rejc in vrsta drugih.

Padle so stoletne cerkvene tradicije, odpravljena je bila jezikovna enakopravnost v obeh semeniščih (Gorica, Trst), prepovedana slovenska pesem zunaj cerkvenih prostorov in prepovedani celo slovenski napisi na cerkvenih banderih in grobovih. Slovenski verniki so doživljali hude duhovne pretrese in pohujšanja, tako da se je močno zamajalo zaupanje v Cerkev in najvišjo cerkveno oblast v Vatikanu.

Koroška

Glavni povzročitelj narodnostnih bojev na Koroškem je bil nacionalni šovinizem, ki je obvladoval Evropo, zlasti multinacionalne države. „Drang nach Süden“ je skušal nenemška ozemlja, ki vodijo k severnemu Jadranu, čimprej germanizirati. Totalitarnih držav seveda še ni bilo, a nacionalni šovinizem je bil njih predhodnik – na področju narodnih vprašanj.

Na poti iz Koroške k mirovni konferenci v Pariz – 24. februarja 1919 je dr. Lambert Ehrlich preko bernske

nunciature poslal na Sveti sedež v Rim dokumentirano poročilo o položaju na Koroškem. Pravi, da poroča o stvareh, ki močno zadevajo tudi katoliške interese. Ti bi bili najbolj zagotovljeni in zavarovani, če noben Slovenec ne bi ostal zunaj Jugoslavije.

Trenutni položaj je zelo težak: vse šole na slovenskem ozemlju so dejansko nemške. Slovenci si zaradi nemških manipulacij ne morejo ustvariti razreda intelektualcev, ki bi znali voditi svoj narod. Vse javne urade v upravi, na pošti, sodiščih, šolah imajo v rokah Nemci ali pa nemčurji. Nemci izvajajo korupcijsko politiko, ki naj Slovence privede do narodnega odpada.

Tako politiko in nevzdržno stanje je mogoče spremeniti le, če se upoštevajo najpreprostejše norme krščanske pravičnosti. A kaj, ko je Cerkev na Koroškem nepomembna, Koroška sama pa središče liberalizma in socializma.

Samo katoliška Cerkev, ki jo predstavlja slovenski kler s približno 140 duhovniki, se upira germanizaciji.

Ker je katoliških izobražencev zelo malo, se je slovenska politična stranka na osnovi krščanske demokracije identificirala s katoliško. Slovenskih verskih katoliških organizacij, na vseh poljih, prosvetnih ter socialnih društev je izredno veliko in uspešno delujejo, zlasti Družba sv. Mohorja. Zato je naravno, da je slovenska duhovščina na Koroškem predmet podivjanega sovraštva nemških liberalnih strank.

Izbruh vojne (1914) jim je – nemškim liberalnim strankam – dal ugodno priložnost, da uničijo vpliv duhovščine. Sistematično in metodično so obrekovali, da je slovenski kler srbofilski, panslavističen, protidržaven. V etapah so začeli zapirati duhovnike: 1914 deset, 1915 tri, 1916 pet. Dr. Ehrlich navaja imena, kraje in datume šestnajstih (16) duhovnikov, dobrih 10 % vsega slovenskega klera – ki so bili izpostavljeni sramotnemu podivjanju množic in nato zaprti. Po daljšem času so bili izpuščeni – razen dveh – v zaporih so bili skupno 1070 dni.

Veliko duhovnikov, zlasti vodilnejših, je bilo podvrženo hišnim preiskavam zaradi lažnivih obtožb: msgr. Valentin Podgorc, dr. Janez Arnejc, dr. Franc Cukala, Franc Smodej, on sam (dr. Lambert Ehrlich)

Julija 1917 so slovenski koroški poslanci zaradi teh preganjanj vložili tožbo in interpelirali pri osrednji vladi na Dunaju. Vlada je določila dve komisiji, eno ministrsko in eno vojaško, ki naj stvari raziščeta. Obe komisiji sta ugotovili, da so bile slovenske pritožbe

večinoma upravičene, oz. navédena dejanja res krivice, ki jih je treba poravnati z rehabilitacijo, denarnimi odškodninami in podobno ... A dunajska vlada zaradi vsegermanske premoči ni ničesar ukrenila.

Ob koncu vojne 1918 se je položaj – zaradi oboroženih bojov za Koroško – še poslabšal: avstrijske oblasti so začele iz župnij izganjati slovenske duhovnike. Precej jih je zbežalo, da si rešijo življenje, veliko jih je bilo aretiranih in pozaprtih, drugi spet so bili zasramovani, pretepeni, opljuvani, nekateri so komaj ušli smrti. Dr. Ehrlich z imeni in datumi navaja vse, ki so bili izgnani iz svojih mest: 35. – Približno 40 duhovnikov in okoli 100 vplivnih Slovencev pa je zbežalo v Slovenijo, Jugoslavijo in se ne upajo vrniti.

Dr. Ehrlich zaključuje poročilo Sv. sedežu z navedbo izjave svojega (krškega) škofa dr. Adama Hefterja: »Če slovenske župnije ostanejo pod nemško oblastjo, bo versko stanje brezupno«.

Če bodo koroški Slovenci, trdi dr. Ehrlich, ostali v nemški Avstriji, bodo odrezane vse njih povezave s sorojaki Slovenci v Jugoslaviji. Posledica tega bi bila ne le narodna smrt, temveč tudi uničenje katoliške verske strukture na Koroškem, ker je povezana na življenje in smrt z ono iz Slovenije v Jugoslaviji.

Desetletji po prvi svetovni vojni nista bili lahki.

Čeprav so se razmere nekako pomirile, je vendar raznarodovalni pritisk naraščal, dokler se ni po Anschlusu marca 1938 razbesnel v polno. Začelo se je preganjanje posameznih duhovnikov..

Še pred 10. aprilom 1938 je celovski škofijski ordinariat na nacistično zahtevo premestil 6 slovenskih duhovnikov, eden vodilnih, Vinko Poljanec, pa je čez mesec dni po izpustu iz zaporu umrl. Gestapo je budno zasledoval delovanje slovenskih duhovnikov. Posamezniki so bili zaradi malenkostnih prestopkov kaznovani z zaporom, kmalu pa so se znašli v koncentracijskih taboriščih.

Po 6. aprilu 1941, ko je Hitler napadel Jugoslavijo, so nacisti zaprli okoli 40 slovenskih duhovnikov, jih nato izpustili s pogojem, da zapuste svoje (slovenske) župnije in v dogovoru z ordinariatom odidejo na nemške. Gestapo je iz narodno mešanega ozemlja izgnal skupno 62 duhovnikov, večinoma slovenskih, jih delno ponovno zaprl ali pa poslal v taborišča, kjer je umrlo 7 duhovnikov. Nemščina je bila edini dovoljeni jezik v cerkvah južne Koroške že maja 1941.

Se nadaljuje

Dolgoletno prizadevanje izseljenskega društva Slovenija v svetu (tabori Slovencev po svetu, članki, javni nastopi, pogovori in pisni predlogi) je padlo na plodna tla ravno v pravem trenutku, ko se celotna slovenska zakonodaja usklajuje z evropsko zakonodajo. To odpira nove možnosti in je tudi priložnost za nekatere korenite spremembe, povezane s Slovenci v zamejstvu in po svetu.

V sredo, 18. septembra, smo (SVS) v Državnem zboru uspeli s štirimi dopolnili k zakonu o državljanstvu. Na povabilo Komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu smo pripravili predloge in jih predstavili ter zagovarjali na seji komisije. Komisija je kot zainteresirano delovno telo izglasovala dopolnila (SVS) k predlogu novele zakona o državljanstvu in jih bo izročila matičnemu telesu - odboru DZ za notranje zadeve. Na podlagi predlogov izseljenskega društva Slovenija v svetu so v komisiji sprejeli štiri dopolnila:

1. da se v zakonu kot upravičence do slovenskega državljanstva po rodu posebej omeni tudi slovenske zamejce in njihove potomce;
2. da se iz zakona črta omejitev starosti, do katere se lahko oseba, ki je do državljanstva upravičena po rodu, z izjavo opredeli za slovensko državljanstvo (to velja za otroke, katerih samo eden od staršev je državljan RS);
3. da se slovenskemu državljanu, ki živi v tujini in ki iz ekonomskih in socialnih razlogov zaprosi za negativni odpust iz slovenskega državljanstva, prošnji ugodi;
4. da se v centralno evidenco o državljanstvu med druge podatke doda davčna številka.

Za SVS Boštjan Kocmur

V cistercijski opatiji v Stični se je na 21. vseslovenskem srečanju mladih zbralo več tisoč madih. Druženje je potekalo v duhu nedavnega svetovnega dneva mladih v Torontu. Na to je opozorilo že geslo srečanja "Vi ste sol zemlje! Vi ste luč sveta!"

17. oktobra 1977 je papež Pavel VI. z bulo V prvih letih obnovil koprsko škofijo in združil celotno ozemlje dotedanje apostolske administrature za slovensko Primorje (iz delov tržaške ter reške škofije in goriške nadškofije) v novo koprsko škofijo in jo pridružil ljub-

ljanski cerkveni pokrajini (metropoliji). Slovenija je tako prvič v zgodovini združena v enotno cerkveno pokrajino, kar je lahko primerna osnova tudi za državno samostojnost. Škof Janez Jenko postane prvi redni škof obnovljene koprške škofije. 8. januarja 1978 je apostolski nuncij v Beogradu Michele Cecchini v koprski stolnici ob navzočnosti vseh slovenskih škofov in množice vernikov vodil slovesno mašo ob razglasitvi obnovljene koprške škofije.

*

Koprška škofija je v letu 2002 obhajala nekaj pomembnih obletnic:

- 50-letnico Družine, ki je začela izhajati na območju škofije;
- 50-letnico malega semenišča v Vipavi;
- 25 letnico obnovljene in povečane koprške škofije.

*

Francoska ministrica za evropske zadeve Noelle Lenoir je v Ljubljani zagotovila, da se Francija ne strinja z rešitvami, ki bi Slovenijo takoj ob vstopu v Evropsko zvezo postavile v položaj netoplačnice v skupni proračun. Tako kot ostale kandidatke tudi Slovenija ob vstopu v povezavo ne sme biti v slabšem finančnem položaju kot pred vstopom.

*

Ljubljana ima dva ključna vira pitne vode - Ljubljansko polje in Ljubljansko barje, ki zadoščata za normalno oskrbo s pitno vodo. Vode je dovolj, težave pa se pojavljajo v zvezi z varnostjo oskrbe. Vodni vir Ljubljanskega polja leži namreč pod urbanimi površinami mesta z vso pripadajočo infrastrukturo in industrijo.

*

Lazaristi, člani Misijonske družbe apostolskega življenja, ki po zgledu svojega ustanovitelja sv. Vincencija Pavelskega svoje redovno življenje posvečajo službi ubogim, so pred 150 leti na povabilo blaženega Antona Martina Slomška prišli v Slovenijo. Ob praznovanju tega jubileja so pripravili bogat program duhovnih in kulturnih prireditev, s katerimi so želeli izraziti svoje spoštovanje do vseh, ki so v tem obdobju delovali v njihovi družbi ali jim pri njihovem delu pomagali.

*

V šolskem letu 2001/2002 je v dijaških domovih bivalo skoraj 7 tisoč 300 dijakov ali 6,2 odstotka vseh sred-

nješolcev. Tako v dijaških kot v študentskih domovih je v lanskem študijskem letu po podatkih državnega statističnega urada bivalo več kot 10 tisoč študentov ali 16,1 odstotka vseh rednih visokošolskih in višješolskih študentov, vključno z absolventi.

*

Po besedah slovenskega ministra za finance se Slovenija v prihodnjih dveh letih ne namerava zadolževati v tujini. Za to ni nobene potrebe, ker gospodarske razmere niso slabe, obrestne mere padajo, s kupnino od prodaje deleža v Novi ljubljanski banki pa lahko naša država začne odplačevati delež zunanjega dolga.

*

Inflacija v septembru je znašala 0,8 odstotka. Za toliko so se namreč zvišale cene življenjskih potrebščin v primerjavi z avgustom. Kot navaja državni urad za statistiko, so se cene glede na lanski december zvišale za 6,1 odstotka, v primerjavi z enakim mesecem lani pa za 7,2 odstotka.

*

Začelo se je novo študijsko leto. Fakultete in visoke šole letos obiskuje več kot 75 tisoč študentk in študentov, medtem ko jih je bilo lani 72 tisoč.

*

V svetu se odstotek dojenih otrok povečuje, v Sloveniji je ta celo 96-odstoten, vendar pa je zelo malo izključnega dojenja - dojenja brez dodajanja tekočin, čajev ali druge hrane. Zato Nacionalni odbor za spodbujanje dojenja v okviru letošnjega Svetovnega tedna dojenja pod geslom »Dojenje: zdrave matere in zdravi otroci« spodbuja k tej vrsti dojenja, ki pomeni zaščito zdravja tako za mater kot za otroka.

*

Predsednik Socialdemokratske stranke Janez Janša je izrazil zaskrbljenost zaradi pogajanj med Slovenijo in Evropsko komisijo, v katerih po njegovih besedah prihaja do popuščanja slovenskih pogajalcev prav v sklepnem delu, še posebej na področju kmetijstva in financ. Čeprav naj bi Slovenija po neuradnih informacijah na novembrskem vrhu v Pragi dobila povabilo za članstvo v zvezo NATO, pa zgodba s tem še ne bo končana - odločitev morajo namreč ratificirati še parlamenti držav članic in kandidatk.

A N G L I J A

LONDON

Poletne počitnice so že zdavnaj mi-mo tudi za univerzitetne študente, a v Naš dom še vedno pogosto prihajajo obiskovalci Londona iz vse Slovenije. Največ po zaslugi poceni poletov Ryanaira, ki sedaj poleg Trsta leti še iz Celovca in Gradca. Tako je v Našem domu vedno živo, saj je postal tudi kraj srečevanja rojakov, ki prihajajo v London po različnih opravkih ali pa samo kot turisti. S tem pa še ni rečeno, da Dom **mora** sprejeti vse, ki se kakorkoli najavijo, tudi če za vse ne bi bilo prostora. Še huje je, ko nekateri prihajajo na vrata Doma, ne da bi se sploh prej kaj najavili. So tudi primeri, ko bi radi skoraj s silo in potem z natolcevanjem vstopili v hišo, češ: »Ker smo Slovenci, imamo pravico bivati v tem domu.« Saj so Slovenci tudi

tisti, ki so že v Domu in ki so vstopili v Dom na dostojen način.

So pa tudi taki, ki prihajajo v London zaradi hude stiske, predvsem ko gre za lastno zdravje ali zdravje njihovih otrok. Tako smo imeli konec septembra in v začetku oktobra v Našem domu družino Klepej iz župnije Svetina nad Celjem. V London so prišli s 4-letnim Nejčkom, ki je imel nujno srčno operacijo na znani kliniki Harley Street. Staršem Francu in Marici sta bila v Londonu v veliko pomoč Francev brat Jani in njegova žena Irena, ki je bila na kliniki njihova prevajalka. Bogu hvala, da je operacija uspešno potekala in popolnoma uspela. Istočasno je bila na isti kliniki na srčni operaciji tudi 9-letna deklica Tina Osmanović iz Škofje Loke. Ob njej je bila ves čas njena rejnica Senja Vidmar. Tudi Tinina operacija je izvrstno uspela, tako da sta se oba z Nejčkom na isti dan vračala v Slovenijo, kar je bilo v veliko veselje njunih staršev, rejnikov, sorodnikov in prijateljev. Nejčku in Tini želimo veliko božjega blagoslova za popolno okrevanje in polno zdravja za rast in razvoj.

Pokojni Miha Rehberger z ženo Gabrijele ob praznovanju osebne praznika

Miha Rehberger je odšel v večnost.

V prvem jesenskem mesecu septembra (10. septembra) je naš do-bri in zvesti član slovenske kato-liške skupnosti v Veliki Britaniji, gospod **Miha Rehberger** iz Bedforda, v 73. letu starosti ne-nadoma odšel v večnost. Od njega smo se poslovili s sv. mašo ob 11.30 v cerkvi Sv. Križa na Goldington Road (Bedford) in na bližnjem pokopališču v petek, 20. septembra, v navzočnosti njegovih

4-letni Nejček Klepej dva dni po srčni operaciji

4-letni Nejček iz župnije Svetina nad Celjem in 9-letna Tina iz Škofje Loke s svoji po uspešni srčni operaciji na Harley Street Clinic v Londonu

dragih domačih, sorodnikov iz Anglije in Slovenije ter velikega števila njegovih slovenskih in angleških prijateljev. S svojo dobro, vedno zvesto in globoko verno ženo Gabrijelo sta še v mesecu juliju in avgustu obiskala svoje sorodnike v Sloveniji. 10. avgusta se je Miha od svojih domačih v Sloveniji za vedno poslovil – točno čez en mesec, 10. septembra, je v bolnišnici v Bedfordu odšel v večnost.

Miha je bil rojen 26. maja 1929 materi Ivani (roj. Balantič) in očetu Mihaelu Rehbergerju v Preddvoru pri Kranju. V družini je bilo rojenih deset otrok. Od teh so sedaj le še trije živi – brat in dve sestri. Dobro in globoko verno mamó so komunisti umorili že marca 1943, ko so začeli svoj krvavi pohod tudi na Gorenjskem. Ne proti okupatorju, pač pa proti zavednim Slovincem in katoličanom – njihovim "razrednim sovražnikom".

S sedaj tudi že pokojnim bratom Jožetom, ki je bil gojenec Škofovih zavodov v Šentvidu in je zaradi vojnih razmer in ukinitve škofijske gimnazije naredil maturo na klasični gimnaziji v Ljubljani, sta (Miha je bil tedaj komaj 16-letni mladenič) odšla v begunstvo. Preko Vetrinja sta prispela v Anglijo leta 1949 – z zadnjim transportom slovenskih vojnih in političnih beguncev.

V Bedfordu sta brata Rehberger dobila delo v največji tovarni opeke v Evropi, v "London Brick Industry". Tu sta bila zaposlena štiri leta. Nato je Miha dobil delo pri avtomobilskem inženiringu, kjer je ostal celih 38 let – vse do svoje upokojitve leta 1994.

Ob srečanjih rojakov, zlasti pri slovenskih mašah, se je Miha spoznal z zelo dobrim in vernim pri-

morskim dekletom, Gabrijelo Vidmar, ki jo je zaprosil za roko. Leta 1954 sta sklenila zakrament sv. zakona v cerkvi sv. Jožefa v Bedfordu. Poročil ju je msgr. Ignacij Kunstelj. Topel slovenski dom sta si ustanovila v istem kraju. Kmalu sta se jima rodila dvojčka: sin in hčerka. **Sin Miha** je diplomiral na univerzi v Nottinghamu s področja kemije. Že več kot 20 let je sedaj v službi pri "Nationwide Building Society". Ima zelo odgovorno delo pri računalništvu. Kot strokovnjak na svojem področju mora zelo pogosto službeno potovati po Angliji, Evropi in po drugih kontinentih. Je poročen z Eleonoro (italijanskega rodu) in v zakonu so se jima rodile tri ljubke hčerkice.

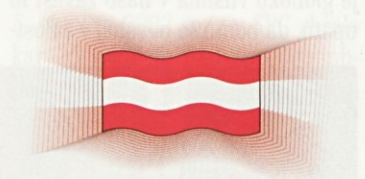
Hčerka Francka je študirala jezikoslovje na univerzi v Cardiffu (Wales) in diplomirala iz francoske književnosti. Najprej je bila zaposlena na katoliški srednji šoli, kjer je poučevala francoščino in nemščino. Nato se je poročila z Brianom (zavednim katoličanom in vrhunskim znanstvenikom). Rodili so se jima trije krasni fantje. Francka se je morala za nekaj let posvetiti samo družini. Pred nekaj leti pa se je na novo zaposlila (part time). Sedaj poučuje na osnovni šoli glasbo in angleščino. Je pa tudi cerkvena organistka. Brez sedaj pokojnega očeta Miha, mame Gabrijele in njune hčerke Francke si vse do pred kratkim nismo mogli predstavljati naših slovenskih srečanj v Bedfordu, zlasti ob Slovenskih misijonskih in Slovenskih dnevih. Miha in Gabrijela sta ob pomoči svoje hčerke tako naše slovenske maše kot tudi srečanja po maši vedno izvrstno organizirala. Francka pa je vsa ta leta bila naša nepogrešljiva organistka pri slovenskih mašah v Bedfordu in pogosto tudi v

Londonu. Čeprav z družino živi daleč od doma, še vedno rada prihaja na pomoč naši skupnosti. Prisotnost Francke med nami pomeni glas orgel in ubrano petje v cerkvi.

Miha in njegova žena Gabrijela sta že kar nekaj let upokojena. Čeprav bi si zaslužila potrebni počitek, sta še kar naprej z enako vnemo in veseljem, kot nekdaj, pomagala in sodelovala pri različnih cerkvenih dejavnostih tako na domači angleški fari kot tudi pri slovenskih mašah in prireditvah naše skupnosti v Angliji. Dobri Bog naj sedaj v večnosti povrne našemu dobremu Mihu, da bo užival večno srečo in blaženost v družbi Njegovih izvoljenih.

Naši dobri Gabrijeli in vsem sorodnikom in prijateljem, ki jih je Mihova nenadna smrt pizadela, pa slovenska katoliška skupnost v Veliki Britaniji in naša katoliška misija v Londonu izražata iskreno sožalje ter zagotavljata molitve in mašni spomin za pokojnega.

S. Cikanek, župnik

A V S T R I J A

DUNAJ

Poletje se je poslovilo. Spet sem zakurila v lončeni peči in se ob prijetni toploti v mislih sprehodila skozi dogodke zadnjih mesecev. Bil je posebno poletje, vsaj zame, in prepričana sem, da za mnoge, še posebej če pomislim na neurja, ki

so prizadela velike dele Evrope in tudi Avstrijo ter zaznamovala usodo mnogih.

Preden se je končalo šolsko leto in nas je počitniški veter odvel v različne smeri, smo se še nekajkrat v večjem številu kot sicer zbrali v naši cerkvi Srca Jezusovega. V petek, 7. junija, na praznik Srca Jezusovega nas je skupaj z nemško govorečo skupnostjo in s farani Kristusovega vstajenja v naši cerkvi povezala daritev slovesne svete maše, ki jo je ob somaševanju gospoda Štekla, gospoda Žlofa in župnika Kristusovega vstajenja, dekana dr. Franca Scharla, vodil pater Josef Garcia-Cascales iz reda klatereincev. Pater Josef, po rodu Španec, je 1960. leta gibanje Cursillo uvedel v nemško govorečem prostoru. Leta 1969 ga je avstrijska škofovska konferenca prosila, naj prevzame vodstvo delovnih skupnosti škofijskih sekretariatov gibanja Cursillo v Avstriji. Napisal je več knjig, v njegovi zadnji knjigi Lebensfülle - Polnost življenja nam kaže pot, po kateri svojemu življenju lahko damo polnost. Ta pot gre skozi ljubezen, veselje in svobodo. Toplina njegovih besed se je globoko vtisnila v našo zavest in upam, da bomo še posebej v žalost-

nih trenutkih črpali iz njih. Z veliko navdušenostjo in prepričljivostjo nam je povedal, kako zelo nas Bog ljubi in nas z odprtimi rokami in vso svojo neskončno ljubeznijo sprejema takšne, kakršni smo. Morali bi torej biti srečni ob tem spoznanju in se čutiti sprejeti kljub vsem padcem, ki se jim v življenju žal ne moremo izogniti.

Kot vsa leta smo tudi tokrat v nedeljo, 9. junija, po prazniku Srca Jezusovega imeli v naši cerkvi farno žegnanje. Po sveti maši smo se še dolgo zadržali na farnem vrtu in se veselili v prijetnem vzdušju, Wernerjevih dobrotah na žaru, Aninih solatah in raznovrstnih sladica naših spretnih gospodinj. Tudi zelo bogata tombola je spet zasedla redno točko programa tega dne. Številnim slovenskim in tudi avstrijskim podjetjem smo hvaležni za njihove delno res velikodušne prispevke za našo tombolo.

Kdor redno bere prispevke dunajskega dogajanja, je verjetno že večkrat zasledil, da hvaležno omenjamo družino Oswald, in sicer Ano in Wernerja. Tokrat vam ju želim predstaviti še v njunem domačem okolju v Himbergu, ki leži južno od Dunaja. Njuni dobri sri,

Srečni starši Moser in botra v cerkvi Srca Jezusovega

ko gre za kakršnokoli pomoč v naši slovenski skupnosti, ste morda že skozi leta odkrili. V zadnjem letu pa sta pokazala več, kot si kdo lahko predstavlja. Aninemu bratu Jožetu, ki je imel težave z žilami na levi nogi, ni preostala druga rešitev kot amputacija noge. Ubogemu človeku že dolgo let ni bilo namenjeno veselo življenje, verjetno ne bomo nikoli dognali, kakšne so bile njegove skrbi, kaj je mučilo njegovo dušo, saj tega včasih ne vemo za tiste, s katerimi smo takorekoč tesneje povezani. Nekaj ga je privedlo tudi do tega, da je rad kaj popil, pa tudi kadi, kar seveda ni blagodejno vplivalo na njegovo telo. Ker prva operacija na nogi ni prinesla rešitve, sta bili potrebni še dve nadaljnji, kar bi Jožeta spravilo tudi po mnenju vseh zdravnikov v grob, če ne bi Ana in Werner storila za brata to, česar še noben od zdravnikov ni doživel. Dan za dnem sta se vozila k Jožetu iz Himberga v Mödling. Dolgo časa sta mu trikrat na dan prinašala domačo hrano; Ana ga je potrpežljivo hranila, ker ni imel nobenega apetita. Vzpodbujala sta ga, mu vlivala pogum in uspela, da se je

Ana Oswald ob svojem bratu Jožetu v bolnici po težki operaciji

lahko vrnil k njima v domačo nego. Kar pretreslo me je, ko mi je Werner povedal, s kakšnim spoštovanjem do njega in istočasno žalostjo v srcu je primarij bolnice dejal: "Kar sta storila vidva, tega v naši hiši še nismo doživeli. Brez vaju bi brat že zdavnaj umrl. Še bolj imam pred očmi tiste trenutke, ko sem klical otroke, da mati umira, pa sem dobil odgovor, da nimajo časa priti v bolnico." Ana in Werner sta vzor in živ dokaz, kaj je sposobna storiti iskrena in nesebična ljubezen. Morda bo Anin brat kljub takšnemu prizadevanju za življenje boj z boleznijo kmalu izgubil, saj je še vedno zelo slaboten. Sprašujem se, zakaj mora človek toliko pretrpeti? Globoko v mojem srcu pa se oglašča odgovor na to vprašanje. Mislim si, čeravno Jože ne bi nikoli popolnoma okreval, je vsa naklonjenost in ljubezen, ki je je bil v teh mesecih deležen, zelo blagodejno vplivala na njegovo dušo in na njegov odnos do življenja, na njegov odnos do Boga. Gotovo so mu bila dana spoznanja, ki jih sicer nikoli ne bi odkril. Razmišljam in se sprašujem, če storim vsaj delček tega za tiste, ki bi jim v življenju lahko pomagala.

Prepričana sem, da nam bo nedelja, 15. septembra, prav posebno ostala v spominu. Po dolgem času smo spet imeli krstno slavje. Naš gospod župnik je krstil malo **Celine Mileno Moser**. Njena starša Mojca in Markus sta se pred nekaj leti v naši cerkvi na Dunaju poročila, tako se čutimo še bolj povezani z njima. Ne le starši in ožji sorodniki, vsa naša skupnost je bila ganjena nad majhnim bitjem, ki smo mu ta dan iz srca zaželeli najlepše želje ob sprejemu tega svetega zakramenta. Božja previdnost pa je hotela, da nas je to nedeljo obiskal in bil tudi glavni celebrant svete

maše nadškof dr. Ivan Jurkovič, apostolski nuncij v Minsku v Belorusiji. Nadškof je te dni na Dunaju vodil sveto mašo ob sprejemu in začetku generalne skupščine mednarodne organizacije za atomsko energijo UNO. Sveti sedež je polnopravni član te organizacije. Nekateri ga do takrat nismo poznali. Povedal nam je, kam vse ga je od 1980. leta, ko je postal vatikanski odposlanec, vodila službena obveznost. Po maši je gospod nadškof ostal z nami v dvorani. Mojčina starša gospod in gospa Režonja sta nas počastila z domačimi prekmurskimi dobrotami, nakar je kmalu zazvenelo nekaj slovenskih pesmi in še bolj nas je objela domačnost v tej avstrijski prestolnici.

Prisrčen pozdrav in najlepše želje vsem prijateljem

Karmen Fabi

BELGIJA in NIZOZEMSKA

BRUSELJ

Prav v teh dneh, ko se na uredništvu Naše luči stekajo prek elektronske pošte še zadnja poročila z naših misijonov, pričakujemo v Belgiji v Uradnem listu Kraljevine Belgije objavo dokumenta o ustanovitvi nepridobitne ustanove, torej pravne osebe z imenom **Slovenski pastoralni center** (s kratico bomo pozneje navajali to ime **SPC**).

O ustanovi sami, o statutih, namembnosti ter njeni pomembnosti v glavnem mestu Evropske zveze bo v kratkem kaj več poročal

njen predsednik msgr. Janez Pucelj.

Sam želim našim bralcem sporočiti le nekaj prvih zanimivosti, ki nas že lahko vse razveselijo.

Medtem ko stavbo zavzeto obnavljamo in pripravljamo za primerno bivališče tistih, ki nas bodo za krajši ali daljši čas obiskali oziroma v njej nekaj časa ostali, v SPC prebiva že drugi laični študent teologije v programu mednarodne izmenjave študentov Erasmus, Jure Vodnik iz Poljanske doline nad Škofjo Loko. Pol leta bo študiral v Leuvnu na ugledni katoliški univerzi. Pred dvema letoma je bil tu Drago Jerebic iz Beltincev.

V prihodnje bomo radi sprejeli še druge študente, saj bomo veseli, če se bo bodoča slovenska katoliška inteligenca v kaj večjem številu izobraževala tudi na tukajšnjih univerzah. Kolikor bo v mejah naših možnosti, jim bomo radi pomagali, da bodo tudi manj premožni zmogli finančna bremena študija v tujini.

Šola slovenskega jezika v Slovenskem pastoralnem centru

5. oktobra 2002 se je v SPC zbralo kar 25 ljudi ob nadvse pomembnem dogodku. Bruseljski in okoliški Slovenci in njihovi družinski člani drugih narodnosti so se že dolgo pogovarjali o možnosti obiskovanja kakšnega neobveznega tečaja slovenščine v Bruslju. Izvedeli so za novoustanovljeni Slovenski pastoralni center in se pozanimali, če bi bila kakšna možnost, da bi v tem centru dobili potrebne prostore.

Med pobudniki in organizatorji predvsem izstopata Jožko Delfar in Jana Fele. Prišla sta si ogledat prostore in bila sta zadovoljna.

Omenjeno soboto je ob 10. uri prva pri vhodnih vratih pozvonila sama veleposlanica Republike Slovenije gospa Marija Adanja, ki je prišla pozdravit prve kandidate za tečaj slovenskega jezika. Prihajali so starši z otroki in prostor v pritličju, kjer bo ena skupina otrok, se je kmalu napolnil. Na mizi so bile že pripravljene dobrote za otroke in odrasle, iz kavnega aparata pa je žuborela vrela voda in se tekoča skozi mleto kavo spreminjala v osvežujoči napitek. Odrasli in otroci so v stavbi kar kmalu postali domači. Vzdušje je bilo prijetno in ljudje so bili zadovoljni s skromnimi prostori, ki jim bodo na voljo. Upamo, da bo Ministrstvo za šolstvo iz domovine pomagalo pokrivati stroške ogrevanja in druge izdatke za tri prostore, ki so namenjeni poučevanju slovenščine.

Tečaj bo vodila profesorica mag. Katja Zakrajšek, lektorica slovenskega jezika na Univerzi v Bruslju. Bila je prijetno presenečena nad številom kandidatov, katerih starostni razpon je od 4 pa vse tja čez 50 let. Tako se bo oblikovalo več skupin. Zaenkrat je vpisanih 10 otrok in 7 odraslih.

Poleg slovenske maše na prvo nedeljo v mesecu, pri kateri se že desetletja zbirajo tukajšnji Slovenci ob g. Kazimirju Gabercu, bo v prihodnje vsako tretjo nedeljo ob 16. uri še ena slovenska maša, nekoliko prirejena tudi za naše francosko in flamsko govoreče prijatelje. Mašo bom vodil jaz ali pa kdo od duhovnikov gostov v Slovenskem pastoralnem centru na Av. de la Couronne 206 (Kroonlaan), v prostorni kapeli v prvem nadstropju. O tem ste že brali v oktobrski številki Naše luči. Prvič je ta maša 20. oktobra, kar bo ob izidu nove številke že za nami. Pri tej

prvi maši sodeluje slovenski mešani pevski zbor Slomšek iz Eisdna.

Vsakokrat bomo po teh evharističnih slavnih ostali spodaj v pritličju, kjer bomo nadaljevali s prijateljskim kramljanjem in po dogovoru tudi kaj spili ali prigriznili, po domače zapeli, včasih pa morda celo zaplesali. V načrtu imamo tudi ustanovitev slovenskega pevskega zbora v Bruslju. Pričakujemo številne prijave navdušenih pevk in pevcev.

EISDEN

V Belgiji bomo zdaj imeli kar **dva tečaja slovenščine** v cerkvenih prostorih. Kot že omenjeno, enega v **Bruslju**, drugega pa v **Eisdnu**, v Maasmechelenu, kjer tovrstni tečaj že vrsto let poteka v prostorih Slovenske katoliške misije pod vodstvom psihologa g. Poldeta Cverleta in upokojene učiteljice nizozemščine ge. Anice Kos. Učne ure so vsak teden od 19. ure do 21.30. Udeleženci so v glavnem odrasli. Razen maloštevilnih udeležencev slovenskega porekla so tukaj v glavnem ljudje drugih narodnosti, ki so navdušeni nad lepotami Slovenije in prijaznostjo Slovencev.

Zanimivo je, da za uporabo prostorov Slovenska katoliška misija, ki je brez vsakih dohodkov, dolga leta ni prejemale od nikoder prav nobene pomoči. Zadnja tri leta dobivamo menda od Ministrstva za šolstvo »velikodušno« pomoč € 12,50 na mesec. Je pa pripravljena prošnja, da bi nekoliko zvišali prispevke za izdatke v zvezi s šolo v naših prostorih. Udeleženci pouka namreč ne prispevajo ničesar, belgijska država tudi nič, Slovenija

pa samo zgoraj omenjeni skromen znesek.

Pred mnogimi leti je tukajšnje slovenske otroke zbiral moj predhodnik pokojni msgr. Vinko Žakelj. Od nikoder ni za to prejel prav nobene nagrade. Celo v svojo ljubljeno domovino Slovenijo ni smel prihajati pred osamosvojitvijo. Danes je domovina vendar bolj pravična, da vsaj učitelje primerno nagrajuje. Tisti, ki dajemo v uporabo prostore (v Belgiji je že tako), pa naj bi se znašli, kakor vemo in znamo, pa čeprav bi moral izseljenki duhovnik v ta namen prispevati iz lastnih skromnih dohodkov. Bolj pravilno bi bilo, če bi bile te stvari urejene po nekem pravilniku in ne odvisne od dobre volje posameznih oseb na tem ali drugem ministrstvu.

GENK – HOUTHALEN

V oktobrski številki Naše luči je bil objavljen pogovor meseca z našo tukajšnjo najstarejšo Slovenko Pepco Kebel. Želel bi se **opravičiti Anici Klemenčič**, dobri snahi Pepce Kebel, že 18 let vdovi po Pepcinem sinu Francu Ajdišku, ki za svojo taščo skrbi z veliko ljubeznijo in pozornostjo. Čeprav stanujeta vsaka v svojem stanovanju iste hiše, sta ena družina. Anica jo vedno vzame s seboj na slovenske in tudi druge prireditve, k slovenski maši, v trgovino. Mislim, da bi se pri njiju lahko učili, kako radi naj bi se imeli tašča in snaha. Dobro počutje in vedrina naše »starejše mladenke« Pepce – »Ajdiškove ome« gotovo izhaja tudi iz lepega vzdušja, ki ga uživa v krogu Aničine družine.

Ko pripravljamo tekste za našo revijo, je vedno možnost, da kaj pomembnega tudi pozabimo. Tako

vas, dragi bralci, prosimo za razumevanje.

*Lep pozdrav od beneluškega
Lojzeta Rajka*

CHARLEROI

Na kliniki Notre-dame v Charleroiu je 26. avgusta letos **umrla gospa Rozika Bizjak, roj. Fidler** iz Mont-sur-Marchienne. Sicer je bila vse življenje precej dobrega zdravja. Zadnji dve leti je bila težje bolna in kljub zdravniški pomoči ji ni bilo dano, da bi bolezen prebolela. Kakšno voljo do življenja je imela!

Pokojna Rozika se je rodila 8. avgusta 1932 v kraju Lemberg, v župniji Sladka Gora pri Šmarju pri Jelšah. Leta 1954 se je poročila z Jožetom Bizjakom. Kmalu po poroki sta prišla v Belgijo. V družini so se jima rodili trije otroci: Joseph, Erika in Milan.

Ob večji udeležbi slovenskih rojakov in rojakinj ter domačinov smo imeli pogrebno sveto mašo v župnijski cerkvi Saint-Paul v Mont-

sur-Marchienne v petek, 30. avgusta 2002. Naj v miru počiva v Bogu. Njenemu možu Jožetu, otrokom in njihovim družinam ter ostalim sorodnikom – naše iskreno krščansko sožalje!

PARIZ

Zlatorumeno listje pariških pločnikov nam oznanja, da smo tokrat zares v jeseni, čeprav bi vsi radi še malo podaljšali poletje. Naša slovenska skupnost je september, mesec, ki je bil za nas tudi mesec velikih preizkušenj, preživela v zbranosti in molitvi. Zdravje našega župnika Silva se počasi izboljšuje. Bil je operiran na vratnih žilah (les Carotides) in je zelo dobro preстал operacijo. Trenutno je še vedno v bolnici (Salle Petriere), in to na terapevtskem oddelku, kjer ga ponovno učijo vsakdanjih fizioloških funkcij. Pater Mijo Kekič pridno in zvesto vodi naše duhovno pastirstvo za rojake na severu Francije kot tudi v Parizu. Svojo misijonarsko službo je pričel veliko prej, kot si je to predstavljal in tudi v povsem drugem okolju, za katerega je bil prvotno namenjen. Naša skupnost mu je hvaležna za njegovo delo, žal pa nam je za rojake, raztresene po celi Franciji, ki jih je gospod Silvo redno obiskoval in so trenutno prikrajšani za obisk slovenskega duhovnika. Zelo vam bomo hvaležni, če se oglosite pisno na naslov slovenske misije v Châtillonu (naslov je v Naši luči)

bodisi v slovenščini ali francoščini, da bomo vedeli, kje živite in kakšni so vaši problemi in predvsem, kako vam v prihodnje lahko pomagamo.

S šolo smo dobro pričeli, slabše pa je pri verouku. Naprošamo starše, ki imajo šoloobvezne otroke in ki še niso prejeli prvega svetega obhajila in zakramentov svete birme, da se osebno obrnejo na patra Mija in določijo z njim urnik, ki jim ustreza. Med našimi rojaki je čutiti veliko razumevanja in simpatije za iskreno in skupno delo. Bog daj, da nas ta navdušenost in dobra volja ne bosta zapustili ob prvi težavi. Vse je odvisno od nas samih in naše dobre volje za naše dobro počutje v prihodnosti.

Društvo Slovencev v Parizu pripravlja god svetega Martina. Nazdravili mu bomo v soboto, 9. novembra, ob 20. uri v dvorani gospoda Jožeta Flisa. Za prijetno razpoloženje bo skrbel trio »ODMEV« s Ptuja, vi pa prinesite dobro voljo in v čimvečjem številu napolnite dvorano ter s tem pokažite, da spoštujete delo v naši skupnosti, ki se vedno trudi za naše dobro počutje v tujem okolju.

V novembru bodo v Sloveniji **predsedniške volitve**. Tudi tokrat mora vsak posameznik poskrbeti za preverjanje, ali je vpisan v volilni imenik ali ne. Naprošamo vas, da sami preverite v svojem volilnem okraju v Sloveniji, če ste že redno vpisani in ste na volilni listi državljanov, ki volijo po pošti. To velja zlasti za Slovence, ki imajo stalno prebivališče v tujini.

V nedeljo, 29. septembra, smo v naši skupnosti praznovali **Slomškovo nedeljo**. V mesecu septembru smo na predlog župnijskega sveta molili devetdnevnicu v čast blaženemu škofu Slomšku **za oz-**

Pokojna Rozika Bizjak

dravljenje gospoda Silva, ki jo je za to priložnost sestavil in priredil pater Mijo in jo tudi vam predlagamo v molitev za ozdravitev našega dušnega pastirja. Glasi se takole:

”Sveti in usmiljeni Bog. Oče vse ljubezni in sočutja! Tvoj sin Jezus nam je zagotovil, da nam boš dal, karkoli te bomo prosili v njegovem imenu. Hočemo v njem živeti kakor On po tvoji volji in v predanosti tvoji ljubezni. Poživi nam vero vate - da si Ti živi Bog; ki rad daješ dobre darove svojim otrokom. Kar se nam zdi nemogoče, je zate le malenkost. Tolikokrat si se že izkazal tako velik in vsemogočen; le nam je potrebno bolj zaupati vate.

”Ozri se v svojem sočutju na našega bolnega brata Silva! Ti veš, kako si želi ozdraveti. Ti veš tudi, kako ga potrebuje slovenska izseljenska skupnost, kateri sedaj ne more več tako požrtvovalno služiti. Zahvaljujemo se ti za njegovo življenje in vse, kar nam daješ po njem. Zahvaljujemo se ti tudi za njegovo bolezen, ker jo ti spreminjaš vsem v dobro. Blagoslovimo ga in ga izročamo po Jezusovih ranah in njegovi krvi tvojemu neskončnemu usmiljenju. Usliši nas in ga popolnoma ozdravi na priprošnje našega rojaka blaženega škofa Slomška. Potrди znova s tem znamenjem njegov čudoviti zgled svetosti in daj, da te bomo tako še bolj hvalili in živeli po njegovem zgledu, ki je toliko dobrega storil za naš slovenski narod. Vse to te prosimo po Kristusu našem Gospodu. Amen.”

Blaženi škof Slomšek, prosí za nas, da postanemo vredni obljub Kristusovih.

”Sveta vera bodi vam luč, materni jezik pa ključ do srčne omike.”

Zdaj pa pridno na delo in lepo ješen vsem rojakom po svetu.

Janez Ložar

JUŽNA FRANCIJA

Pismo v slovo

Predragi rojaki iz Južne Francije in Milana! Čeprav sem odšel od vas šele pred kratkim, sem se namenil, da vam napišem tudi nekaj vrstic v Naši luči. Čas in nove naloge sta me pri tem nekoliko zadržala, a boljše pozno kot nikoli. Prav preko Naše luči si bomo odslej podajali roko in se spominjali, da moramo moliti drug za drugega. Konec koncev je tudi to veliko vredno!

Ob nastopu službe v Švici in kneževini Lihtenštajn mi je švicarski delegat za izseljence dejal: »Verjetno se vam bo nekoliko tožilo po sončnem francoskem jugu.« Ni se zmotil. V novi deželi sta me sprejela obilen dež in mraz, a pravo sonce vedno znova odkrivam v Bogu in v ljudeh. Naše življenje ne sme biti odvisno od vremena, ampak od ljubezni do našega življenjskega poslanstva.

Hvaležen sem za čas, ki sem ga smel preživeti z vami. To je bilo zame obdobje spoznanj in dozorevanja, pa tudi preizkušenj in posebnih izzivov. Ob vas sem preverjal in utrjeval svoj poklic. Od vas odhajam bogatejši.

Duhovniki prihajajo in odhajajo, vsakdo od nas more doprinesiti nekaj svojstvenega k duhovni rasti naših skupnosti in župnij. Za vedno pa ostaja med nami edini pravi pastir in vodnik naših duš – Kristus in če ste s tako toplino sprejeli mene – človeka, vem, da ste to storili zato, ker sprejemate in ljubite Boga. Kateri so namreč Bogu blizu, so jim blizu tudi ljudje.

Želim vam, da bi iz dobrih spominov neprestano zajemali upanje. Ko bom kjerkoli pri maši izgovarjal besede »Kvišku srca!«, jih bom v mislih namenjal tudi kot prošnjo za vašo vero in stanovitnost. Ponavljajmo si brez prestanka: »Imamo jih pri Gospodu.« Da, naša srca naj ostanejo pri Gospodu!

Vaš dosedanji župnik David

N E M Č I J A

BERLIN

Birma in blagoslov vitraža s Slomškovo podobo

Nedelja, 8. septembra 2002, je bila za slovensko župnijo v Berlinu še posebej slovesna, saj se je dvanajst birmancev kar nekaj let pripravljalo na prejem zakramenta svete birme.

Že v soboto popoldne je v Berlin prispel škof Alojz Uran, ki mu je Slovenska škofovska konferenca povrnila skrb za Slovence po svetu, z njim je pripotoval tudi msgr. Janez Pucelj, predsednik Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov. Škof Uran je ob somaševanju msgr. Pucelja in župnika Dorija daroval večerno sveto mašo. Farani so z udeležbo pri maši škofu pripravili prisrčen sprejem, še posebej lepo pa so se na njegov prihod pripravili birmanci, ki so mu po maši v pozdrav zaigrali igrico Ostržek. Tu gre pohvala in velika zahvala gospe prof. Ani Trohadovžan, ki si je ob študiju – oba z možem Gašperjem končujeta

podiplomski študij v Berlinu in stanujeta v naših prostorih – vzela toliko časa in ga posvetila slovenskim otrokom, da so se naučili te igrice. Zelo lepo so zaigrali in gledalci so lahko poleg odlične igre uživali tudi ob melodiji lepega slovenskega jezika.

Škof Uran je bil seveda navdušen nad njihovim nastopom, saj so vanj vložili veliko truda. Za njihovo delo jih je pohvalil, hkrati pa je bil to trenutek, da kar na odru preveri njihovo znanje verouka. Škof je bil odličen sogovornik otrok, kot oče velike družine. Vsi skupaj so navdušili prisotne in z velikim pričakovanjem smo čakali na samo nedeljo.

V nedeljo se je cerkev napolnila do zadnjega kotička. Vsi smo z veseljem čakali na dva velika dogodka. Najprej je škof blagoslovil veliko barvno okno, vitraž z doprsko podobo velikega Slovenca, blaženega Antona Martina Slomška, delo umetnika Darka Lesjaka z Mute, profesorja na Likovni akademiji v Münchnu. Moški oktet in ženski zbor Planika sta zapela pesem o Slomšku in v tem trenutku smo bili vsi še posebej ponosni, da smo Slovenci, da bo njegova podoba odslej na uglednem mestu krasila cerkev svete Elizabete, farni dom matične nemške in gostujoče slovenske župnije v Berlinu.

Po tem dogodku se je pričela slovesnost svete birme. Dvanajst birmancev:

Danijel Gabor, Gregor Baligač in njegov brat Florjan, Natalija Geike, Kewin Bauer in njegova sestra Virginija, Marko Pangerl, Mateja Goljevšček, Janez-Boris Melanšek, Boris Simončič, Sandra Pečnik in Joško Mavrin so z odprtimi srci

sprejeli dar Svetega Duha in tako postali vojaki Kristusovi.

Birma in blagoslov Slomškove podobe, oboje je bil nepozaben in čudovit dogodek. Vsa cerkev je ploskala umetniku Lesjaku za čudovit izdelek. Slovesnosti so se udeležili tudi g. Gregorič s slovenskega veleposlaništva v Berlinu, novinarja RTV Slovenija in berlinskega radia, ki sta o dogodku v slovenski župniji poročala še isti dan.

Po slovesnosti smo pripravili skupno pogostitev za birmance in botre, njihove starše in sorodnike, za škofa in vse goste. Veliko dvorano je spet zares čudovito okrasila Tilka Selevšek in spet pokazala svoj veliki dar. Znova so se izkazale kuharice: Tilka, Jožica, Ljubica, Anica. Tudi moški niso zaostajali, Jernej Bizjak je na primer pekel pečenko! Bilo pa je veliko dela in vsi so se izredno potrudili.

Da bo Slomškova podoba lahko krasila cerkev v Berlinu, gre zasluga tudi berlinskemu nadškofu, kardinalu Georgu Sterzynskemu, ki se mu je Slovenija ob lanskem obisku zelo priljubila in je nad njenimi lepotami, kulturo in ljudmi zelo navdušen. Poleg tega je župnik Dori prepričan, da se je na priprošnjo blaženemu Antonu Martinu Slomšku tudi v Berlinu že zgodil čudež. Neka starejša gospa je imela krvnega raka in je bila dobesedno odpisana. Župnik jo je obiskoval v bolnišnici, a ji ni mogel pomagati. Spomnil se je na Slomška. Njegovo podobico s prevodom molitve oz. priprošnje je podaril bolni gospe. To je bilo pred tremi leti in gospa še vedno živi in med Nemci širi priprošnjo blaženemu Slomšku.

Ob tem dogodku ne smemo pozabiti na dobrotnike in sponzorje. Glavnino je nosil župnik, ki ga Slomšek tako ali drugače spremlja že vse življenje, veliko so darovali tudi birmanci. Jožef Bonifarti je poklonil železno konstrukcijo za vitraž, Tone Bačovnik in Jože Gabor sta ga namestila na pravo mesto, sodelovalo je še veliko drugih, med njimi Rudi Fink in Jože Petrič. To so prvi dobrotniki, ki se jim je pridružil še veliko drugih. Vsem, prav vsem, iskreni Bog lonaj v veri, da bo Slomškova prisotnost v Berlinu tudi pomagala lažje živeti vsem, ki tu živijo in delajo, da bo sveta vera luč in materni jezik ključ.

Da je bil to res velik dogodek, priča tudi povabilo veleposlanika Iva Vajgla, ki je v ponedeljek pripravil sprejem na slovenskem veleposlaništvu.

Mednarodni teden vseh kultur v Berlinu

V petek, 20. septembra, je bila v Berlinu otvoritev mednarodnega tedna vseh kultur, ki se je pričela s slovesno božjo službo v cerkvi sv. Elizabete, kjer gostuje tudi Slovenska katoliška misija. Slovenski duhovnik Izidor Pečovnik je zastopal katoliško Cerkev, poleg te pa so bile zastopane tudi: protestantska, evangeličanska, anglikanska, afriške, azijske in latinskoameriške religije. Nosilci liturgije so bili predstavniki Slovenije, Gane in Nemčije. Bogoslužje je vodila finska duhovnica, pridigal je duhovni direktor Katoliške akademije iz Berlina. Navzoči so bili vsi najvišji predstavniki nemške oblasti. Prošnje so bile izražene v vseh možnih jezikih in za vse potrebe svetovnega miru. Na koncu pa je smel v slovenskem jeziku vsem podeliti

Aronov blagoslov slovenski župnik in gostitelj Izidor Pečovnik.

Za vse prisotne so v veliki dvorani pripravili sprejem, kjer so jih pogostili s slovenskim vinom, laškim pivom, domačim pecivom in s potico Pekarne Brglez z Vranskega.

Župnik je izrazil prepričanje, da je bila to velika čast za malo Slovenijo, da je bila prav slovenska župnija nosilka tega tedna v Berlinu.

Slovo od Dorijevega očeta

Le nekaj dni kasneje je vse Slovence v Berlinu je pretresla vest, da je v petek, 27. septembra, Gospodar življenja poklical k sebi 88-letnega Izidorja Pečovnika z Vranskega, očeta župnika Dorija. Kljub žalostni novici smo bili veseli, da je mirno in spokojno zatisnil trudne oči v naročju svojega sina duhovnika, obkrožen z vsemi, ki jih je v življenju imel najrajši: z otroki, z ženo, z bratom duhovnikom iz Amerike ...

Kako velik je Bog! Nič ni bilo treba skrbeti, če bo sin lahko prišel iz Berlina, če bo brat lahko prišel iz Amerike. Bog je to uredil, Bog je združil razdalje, združil poti.

V ponedeljek, 30. septembra, smo se na Vranskem poslovili od pokojnega očeta. Zbralo se je tudi veliko berlinskih Slovencev, ki so mu izkazali svoje spoštovanje. Pogrebno svečanost je vodil škof dr. Vekoslav Grmič, prej dolgoletni župnik na Vranskem, ki je pokojnikovemu sinu Doriju podelil prav vse zakramente, od krsta, obhajila, birme do mašniškega posvečenja. Somaševali so kanonik Jože Goličnik, celjski opat Marjan Jezernik, domači župnik Jože Turinek, Korl in Dori Pečovnik in

še preko dvajset drugih duhovnikov. Pokojnemu Izidorju je ob slovesu podarila melodijo sorodnica Minca Marolt, med mašo je pel Dekliški sekstet Vransko, v katerem poje njegova vnukinja Monika, Ave Marijo je zapela Andreja Zakonjšek, ob odprtem grobu mu je zapel moški zbor pod vodstvom svaka Rada Kapusa, trobentar Marko Razboršek, član Kvinteta Dori, je igral Tišino.

Pogreba se je udeležila tudi pokojnikova nečakinja Branka, ki sicer z družino živi v Ameriki in občasno tudi poroča za radio Ognjišče preko radia Glas Amerike, kjer lahko redno poslušamo glas njenega brata Franceta Kapusa.

M. M.

ESSEN

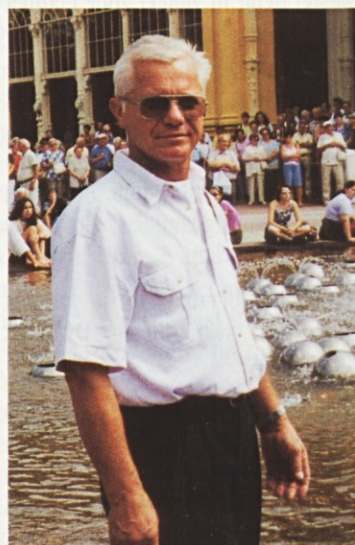
Spomin na dobrega sejalca

Letos 26. avgusta je poteklo 20 let od nagle in prerane smrti priljubljenega župnika med rojaki v Essnu in okolici **g. Ivana Ifka**. Lik njegovega predanega dela tako na duhovnem kot na mnogih drugih področjih je pri rojakih živ še danes. Radi se ga z veseljem in spoštovanjem spominjajo. Obletno sv. mašo zanj smo zbrani v lepem številu darovali tako kot vsako leto ob obletnici smrti, v nedeljo, 1. septembra, pri sv. Janezu Krstniku v Essnu. Tudi tukajšnja nemška župnija, ki je postala zopet sedež naše slovenske skupnosti, se ga vsako leto spomni ob obletnici s sv. mašo. Lep dokaz spoštovanja in njegove priljubljenosti v tej župniji na splošno. Naj njegova bogata setev med tedaj mladimi rojaki rojeva v času njihovega zorenja bogate duhovne sadove za vso našo slovensko duhovno skupnost.

Kirche International – Oberhausen

Vsakoletna prireditev, ki naj utruje duhovne in siceršnje vezi med domačini in drugimi narodnimi skupnostmi, ima posebej v Oberhausnu dolgo in odmevno tradicijo. Tudi prizadevna slovenska skupnost pridodaja redno svoj del pri bogoslužju ter v nadaljevalnem družabnem delu. Pri sv. maši je sodelovanje našega pevskega zbora Slovenski cvet že kar nepogrešljivo. Tudi v nadaljevalnem delu rojaki poskrbijo za slovensko zaznavnost pri družabnem programu in s slovenskimi specialitetami pri stojnici. Tudi tu oboje najde svojo odmevnost in našo slovensko prepoznavnost. Vsem, ki se na različne načine trudijo in pridodajajo vsako leto svoj del, velja topla zahvala. Ta pa je spodbuda za naprej.

KEVELAER – »V zavetju Matere Marije« je geslo letošnjega romanja Slovencev iz essenske ter kölnske župnije na prvo oktobrsko-rožnovensko nedeljo. Da je našemu človeku Marija blizu, da so naši ro-

Štejemo do 60, pravi rojak Janez Svete iz Oberhausna.

*Danja Kavčič
Kowitz je
postala božji
otrok.*

*70 pomladi prizadevne rojakinje
Lojzke Wolf*

jaki ljubezen do nje prinesli kot mladi iz domovine s seboj in je del njihovega duhovnega življenja, se čuti ob vsakoletnem romanju. Odziv je vsako leto lep, tudi pot do zakramenta sprave stori marsikdo od rojakov, kar je gotovo pristen znak poti na romanje. Tudi slovenska Marijina pesem, pete litanije in izbor pesmi pri milostni kapeli ustvarijo duhovno bogastvo, iz katerega je moč črpati v potrebah in dogodkih vsakdanjika. Pesem pristrčno zapojmo Slovenci, smo dali naslov letošnjemu izboru

Marijinih pesmi ob zaključku romanja. Da bi Marijina pesem in njena priprošnja odmevala v naših dejanjih, družinah, skupnosti ...

Trikrat »da« pred Bogom

V juliju sta v domovini v župniji sv. Petra v Radečah izrekla življenjski »da« mlada rojaka **Monika Oprešnik** in **Marcel Pirc** iz Oer-Erkenschwicka.

V bližini Aachna sta v mesecu avgustu izrekla pred Bogom v zakramentu zakona svojo privolitev ljubezni in zvestobe **Tanja** in **Alexander Rajh**.

Pri sv. Janezu Krstniku v Essnu pa sta zadnjega avgusta potrdila svojo ljubezen v zakramentalni zakonski zvezi **Kristiane Kavčič** in **Markus Kowitz**, hkrati pa je prejela zakrament sv. krsta tudi njuna mala hčerkica **Danja**.

Vsem trem mladoporočnim parom in mali krščenki Danji želimo na življenjsko pot obilje božjega blagoslova in Marijinega varstva. Pa seveda tudi njihove odzivnosti na ponudeno božje spremstvo na življenjski poti.

In topli voščili ... naj tokrat »poromata« v Oberhausen, kjer sta

*Skupaj na pot, Kristiane Kavčič
in Markus Kowitz*

*Monika Oprešnik in Marcel Pirc
s sinom Damjanom na poročni dan*

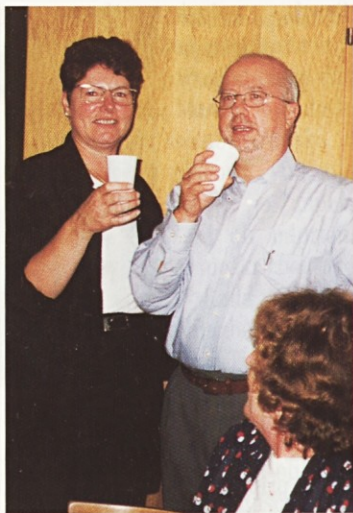
*Življenjski "da" Tanje
in Alexandra Rajha*

praznovala naša zvesta rojaka: gospa **Lojzka Wolf 70 let** ter **Janez Svete 60-letnico**. Obema iz srca voščimo »božjega žegna« z vsem tistim, kar dobri Bog ve, da potrebujeta za nadaljnjo življenjsko pot. Pa seveda, da bi ostala zvesta člana naše skupnosti pri nedeljski daritvi v kapeli pri sv. Klemenu. Bog živi oba.

AZ

FRANKFURT

Mesec september je čas v naši župniji, ko se poleg rednega bogoslužja ne dogaja kaj posebnega. So pa nekateri že kar kakšno leto občasno opozarjali na 'abrahama', ki naj bi srečal župnika **Martina Retelja** ali pa on njega. No, tudi to smo dočakali, župljani, župnik in 'abraham'. Nekaj pa vseeno ne gre v glavo. Župljani običajno ob zamjenjavi ali smrti duhovnika v župniji prosijo škofa, naj jim pošlje novega mladega duhovnika. Pri nas pa so ljudje komaj čakali, da se bo župnik postaral, da bo že končno star in bo začel drugo polovico stoletja zemeljskega teka. Ali pa so imeli v mislih morda tekočo dobrino, ki je bodo ob praznovanju deležni, kaj vem? Vsekakor je bilo na račun župnikovega petdesetega leta že nekaj

Tudi v Darmstadtu sta slavila dva petdesetletnika.

praznovanj, a kaže, da bo še kakšno.

Ob koncu septembra je v Frankfurtu **umrla Ana Hermann**, rojena Kovačič. Po domače se je pri hiši reklo pri Vaničkovih. Rojena je bila leta 1929 v Cegelnici pri Novem mestu. Po vojni se je v Ljubljani spoznala s svojim možem, po rodu Nemcem iz Vojvodine, ki je v Ljubljani študiral medicino. V Ljubljani, kjer sta se poročila, se jima je rodila tudi hčerka Stella (tudi ona je postala zdravnica). Zaradi poveljne nestrpnosti in sovraštva do Nemcev je moral študij prekiniti

in se leta 1967 z družino dokončno preseliti v Nemčijo v Frankfurt, kjer je študij tudi dokončal. Pokojna Ana v Frankfurtu ni bila zaposlena, pač pa je skrbela za družino in dom. V zadnjih letih je zaradi sladkorne bolezni silno hudo trpela, dokler se ni njeno zemeljsko potovanje zaključilo na univerzitetni kliniki v Frankfurtu. Pokopali smo jo ob navzočnosti njenega moža Jaka in hčerke Stelle 4. oktobra v Frankfurtu. Možu Jaku in hčerki Stelli izražamo krščansko sožalje v veri v trpečega in od mrtvih vstalega Kristusa.

rem

Pokojna Ana Hermann, rojena Kovačič, doma iz Cegelnice

Dva petdesetletnika, saj ni res, pa je: ista ura, isti dan, isti mesec, isto leto, a razlika je očitna.

Ali je ni škoda - torte namreč?

Novokrščenca Jonas in Patricia s starši in botri iz Weidna

INGOLSTADT

Weiden, slikovito mesto blizu Češke meje in v osrčju pokrajine Oberpfalz, je eno od središč slovenske župnije v Ingolstadtu. Naši ljudje so prišli sem v času odhajanj na delo v tujino in se tu zaposlili v veliki predilnici volne ter v znameniti tovarni porcelana. Čas je hitro mineval, dobro so se vživeli v okolje in prvi sedaj že odhajajo v zaslužen pokoj. Za njimi že raste tretji rod. Kar nekaj je mladih družin, največkrat iz mešanih slovensko-nemških zakonov. Enkrat na mesec se zberejo pri slovenski maši in po njej se običajno zadržijo še kako uro v prijetnem prijateljskem srečanju. V soboto,

31. avgusta, je bilo pri maši nadvse slovesno. Slavili smo krstno slovesnost, pri kateri sta sv. krst prejela Jonas, sin Simone in Jürgena Alberta ter njegova sestrična Patricia, hči Manuele in Manuela Alberta. Starši so bili med seboj botri otrokoma. Po maši in krstni slovesnosti sta obe družini pripravili pogostitev. Mladima družinama prisrčno čestitamo in otrokoma želimo še posebej božjega varstva.

S. g.

MÜNCHEN

Milost krsta je prejel **Max Emanuel**, sin Thomasa Hüffnerja in Katarine Jerebic. K srečnemu

dogodku se je zbralo veliko sorodnikov in prijateljev staršev. Botrstvo so zaupali Danijeli Fridan, ki je z velikim veseljem sprejela to nalogo, zavedajoč se velike odgovornosti pri verski vzgoji krščenca. Staršem in vsem sorodnikom čestitamo, malemu Maxu Emanuelu pa želimo božji blagoslov na začetni krščanski poti.

Božji otrok je postala **Anna Maria Winkelmann**, hči Michaela in Tatjane, roj. Kočar. Slovesen obred krsta je opravil delegat Janez Pucelj v cerkvi Sv. Duha, kjer se Slovenci zbiramo k redni božji službi. Čast botrstva je s ponosom prevzel družinski prijatelj Tobias Faber. Srečnim staršem in vsem sorodnikom se z iskrenimi željami pridružujemo tudi vsi iz župnišča, pridružujemo se veselju in jim iskreno čestitamo. Krščenki želimo obilo božjega blagoslova v življenju in zvesto hojo za Kristusom, ki jo je pričela na dan krsta.

STUTT GART

Abraham danes?

Da! Abraham danes! Tak je bil naslov dramske prireditve, ki so ga ob obletnici terorističnih napadov, 11. septembra, v Tübingenu priredili člani krščansko-musli-

Novokrščenec Max Emanuel Hüffner

Novokrščenka Anna Maria Winkelmann

manskega društva (Christliche-Islamische Gesellschaft: CIG). Z belim golobom, našim kombijem, smo se na prireditev odpeljali s skupino mladih. Zvedeli smo, kako lahko Abraham danes združuje tri svetovne religije: judovsko, krščansko in muslimansko. Abraham je oče vere tako za Jude, kristjane kot tudi muslimane. Poldrugo uro trajajoč dramski nastop je nazorno prikazal, pred kakšnim izzivom smo danes verniki v Abrahamu: čeprav po različnih poteh gremo istemu cilju naproti, Bogu, ki je temelj našega življenja. Zakaj ne bi hodili skupaj kot bratje in sestre? Religije so lahko izvor miru. Škoda je, kadar postanejo vzrok za ločitev, za medsebojne predsodke ali celo za medsebojno obračunavanje.

Na sprejemu novega župnika v Augsburgu

Manjša skupina vernikov iz Stuttgarta je s svojim župnikom v nedeljo, 15. septembra, odšla na sprejem novega župnika v Augsburgu, gospoda Romana Kutina. Ker sta stuttgartski župnik dr. Zvone Štrubelj in novi augsburški župnik ne le soseda, ampak tudi sošolca iz gimnazijskih let in prijatelja, smo se v gostoljubni skupnosti v Augsburgu zelo lepo počutili in z zanimanjem sodelovali tako pri doživetem nedeljskem bogoslužju kot tudi na prijetni družabnosti. Veselimo se, da se bomo kmalu spet srečali, na praznik vseh svetih, 1. novembra v romarskem svetišču Ave Maria v Deggingenu. Tam bo ob 15. uri vodil sveto mašo novi župnik iz Augsburga, gospod Roman Kutin.

Romanje v Marijino svetišče v Einsiedeln v Švici

V nedeljo, 22. septembra, smo se ob 7.30 podali na romarsko pot.

Do zadnjega sedeža zaseden avtobus in še beli golob (kombi), skupaj nas je bilo 66. Naš cilj je bil Einsiedeln, glavno Marijino romarsko svetišče v Švici. Ob 12.15 je bila romarska maša, ki jo je vodil ljubljanski nadškof in metropolit dr. Franc Rode. Med mašo je podelil tudi zakrament svete birme birmanki Manueli. Od svojih rojakov se je poslovil pater Robert Podgoršek, ki je 14 let deloval v slovenskem misijonu v Švici. Obenem je nadškof umestil novega dušnega pastirja, mag. Davida Taljata. Pri maši je lepo pel zbor Svoboda iz Šoštanja. V milostni kapeli črne Marije smo takoj po maši imeli pete litanije in posvetitev Mariji. Navdušeno smo prepevali Marijine pesmi in prekrasna bazilika je zadonela v mogočni hvalospev Materi Božji in Materi Cerkve. Romanja se je udeležilo izredno veliko rojakov iz Avstrije, Nemčije, Francije in Švice. Tudi s kosilom, ki smo ga imeli v Bildungshausu, nedaleč od bazilike, smo bili zadovoljni. Imeli smo čas še za kratek sprehod. Nato smo bili še pri kulturnem programu, ki je potekal v dvorani Dorf-Zentrum. In že je prišel čas za odhod. Ob šestih je posijalo sonce. Ravno prav za skupno sliko na stopnišču pred baziliko. Čeprav je bil v glavnem deževen dan, je bilo veliko sonca in božje milosti v naših srcih. V tem razpoloženju smo se zadovoljni ob desetih zvečer vrnili domov.

Začetek veroučnega šolskega leta

Z mesecem septembrom so se odprla vrata vsem šolarjem za nabiranje novega znanja. Tudi sobotna veroučna šola v slovenskem jeziku je odprla svoje prostore otrokom in mladim, da bi v besedi, sliki, pesmi in igri odkrivali, da jih ima Bog rad in želi, da

bi bili srečni. Posebno tisti otroci, ki se pripravljajo na zakrament prvega sv. obhajila in svete birme, naj bi začutili, da jih Bog in Cerkev ljubita in sprejemata za polnovredne člane.

»Vinska trgatev 2002 v Esslingenu«

V soboto, 28. septembra, je slovenska župnija praznovala tradicionalno vinsko trgatev.

Že sama cerkev sv. Elizabete v Esslingenu ponuja izreden pogled na vinograde, poleg tega so člani liturgične skupine sooblikovali mašo, s katero se je praznovanje začelo. Pred oltarjem je bilo razstavljeno vinogradniško orodje, ki naj bi poudarilo predhodni trud, ki je potreben, preden ta žlahtna kapljica priteče v kozarce.

V prvem berilu smo slišali modre besede iz Sirahove knjige o vinu: „Za človeka je vino kakor življenje, če ga pije zmerno,“ pa tudi svarilo: „Preveč popitega vina pa človeku zagreni dušo“. V pridigi je naš župnik dr. Zvone Štrubelj povezal zgodbe evangelijev zadnjih dveh nedelj o gospodarju, ki je najemal delavce za delo v vinogradu in vse enako plačeval, in očetu, ki je svoja sinova prosil, da bi šla delat v vinograd. Bogoslužje je še olepšalo petje moškega zbora Domači zvon.

Praznovanje smo nadaljevali v dvorani. Poudarek smo dali srečanju, pogovoru, plesu in sprostitvi brez nekega izpiljenega programa in mislim, da je to ljudem zelo ugajalo, saj so se zadržali pozno v noč. Domači ansambel – Planet X s pevko Valentino je kot že tolikokrat poskrbel za odlično vzdušje. Vmes so Veneti popestrili praznovanje, pa tudi župnik je s pesmijo prepotoval vse slovenske dežele in potegnili s seboj številne goste. Pri

poslavljanju od številnih znancev sem zaslutil, da je vladalo zelo prijetno vzdušje. Upam, da nam bodo podobne prireditve še uspele.

Štefan FABČIČ

Vabilo na jesenski seminar ter na pevski in duhovni seminar za mlade

JESENSKI SEMINAR OD 8. DO 10. NO-
VEMBRA 2002: LIEBFRAUENHÖHE

Jesenski seminar bo za župnijo iz Stuttgarta vodil mag. Anton LEV-
STEK, direktor Korotana z Dunaja. Tema seminarja je: SVETO PISMO,
SVETA DEŽELA, PUŠČAVA. Prostih imamo le 50 mest, zato
lahko sprejmemo le gotove in pravočasne prijave.

PEVSKI IN DUHOVNI SEMINAR ZA
MLADE: od 15. do 17. novembra
2002

Za skupino Veneti in za druge mlade prirejamo pevski in duhovni seminar. Vodi ga Katarina Bambič, dirigentka mladinskega zbora METULJI iz Ljubljane. Zbor bo po seminarju nastopil pri mladinski maši, ki bo v cerkvi sv. Konrada v Stuttgartu, v nedeljo, 17. novembra, ob 16.30. Mlade vabimo, da se v čim večjem številu udeležijo seminarja in mladinske maše.

Poroki

8. septembra sta se v cerkvi sv. Terezije v WEILIMDORFU pri Stuttgartu poročila **Helena Lesjak in Jens Balk**. Poročno mašo sta darovala nemški župnik Nans Schäfer in slovenski župnik dr. Zvone Štrubelj. Pri lepi slovesnosti sta novoporočenca izrekla svoj življenjski da. Želimo jima božjega blagoslova in obilo sreče na njuni skupni življenjski poti.

Jožica Novak in Robert Marinko sta se poročila 25. maja 2002 v

Radko Lomovšek in Simone Teitz sta si 1. junija obljubila zakonsko zvezo in ljubezen v cerkvi sv. Blaža.

Poroka Helene Lesjak

Ilirski Bistrici. Robert je rojen v Böblingenu, je član ansambla Elan, kjer igra harmoniko. Po poroki se preselita v Slovenijo. Želimo jima veliko sreče na skupni življenjski poti v domovini.

Slovo

V nedeljo, 22. septembra, je v Zellu pod Eichelbergom pri Kirchheimu v 93. letu starosti **umrla Antonija Slana**. Pri sinu in družini je živel

Pokojna Antonija Slana

nekaj mesecev, prej pa je stanovala v Mariboru. Slovo od pokojne mame, stare mame in sorodnice Antonije je bilo v četrtek, 26. septembra, v pokopališki kapeli v Zellu. Pokopana pa je bila v Mariboru.

Š V I C A

Zamenjava slovenskih duhovnikov

V Švici in kneževini Lihtenštajn je letos zavel veter sprememb. Po štirinajstih letih neutrudnega in rodovitnega pastirovanja med tukajšnjimi rojaki se je p. Robert Podgoršek iz zdravstvenih razlogov odločil za vrnitev v domovino. Seveda je k temu pripomogla tudi odločitev njegovih kapucinskih predstojnikov, ki jih v domovini pestijo težave zaradi pomanjkanja duhovnih poklicev.

Vsi, ki priljubljenega p. Roberta poznajo, se bodo strinjali z menoj, da je edinstven in v marsičem nenadomestljiv. Bog in slovenska Cerkev nista Roberta pred leti med tukajšnje rojake zgolj poslala, ampak jih z njim dobesedno obdarila. Za tako ljube mu rojake je garal podnevi in ponoči, ob tem pa si je že več let iz dneva v dan z injekcijami insulina podaljševal življenje. Vdano je prenašal krivice, a se skoraj ni zmenil za lastne križe – vselej se je posvečal drugim. Vsi vemo, da kjer se pojavi p. Robert, veselje ne izostane in zadovoljni smejo biti tisti, katerim bo odslej prinašal Boga.

Na mesto p. Roberta stopam novi duhovnik David Taljat. Želel bi si, da bi mogel z vso vero in ljubeznijo nadaljevati delo svojega predhodnika. Zaenkrat mi je jasno le eno: »Žetev je velika, delavcev pa malo.« Prosim vas, dragi rojaki, da bi naša pota bila res skupna! Le Bog ve, kakšna prihodnost je pred nami. Mi pa moramo storiti vse, da bo ta prihodnost blagoslovljena in ožarjena z velikim upanjem!

RÜTI/TANN

Na večer pred našim vsakoletnim romanjem k Materi Božji v Einsiedeln se vedno zberemo pri skupni maši z švicarskimi verniki župnije Rüti/Tann. To je svojevrstno pričevanje za krajevno Cerkev, ki je Slovincem dokaj naklonjena. Za to ji je letos izrazil svojo hvaležnost nadškof dr. Franc Rode, ki je zbrane pri maši poleg slovenščine nagovoril tudi v tekoči nemščini (in to celo brez pisne predloge). Mašno daritev pa je povzdignilo presenetljivo vrhunsko prepevanje mešanega pevskega zbora Svoboda iz Šoštanja, ki je bil naš letošnji gost v Einsiedelnu.

Romanje v Einsiedeln

Že nekaj časa si prizadevamo, da bi vsakoletno romanje rojakov iz Švice in Lihtenštajna postalo tudi osrednje romanje slovenskih rojakov v Evropi. Počasi se ta sen uresničuje in vsakokrat nas je več: tudi iz Francije, Nemčije, Avstrije in seveda iz domovine. Še posebej želim pohvaliti močno zastopanost slovenske skupnosti iz Stuttgarta ob spremstvu obeh izseljenskih duhovnikov.

Letošnje romanje 22. septembra je bilo naravnost veličastno: več kot 1000 udeležencev. Prenekateri je ta milostni dogodek izkoristil, da je pred mašo opravil zakrament spovedi, manjša skupnica pa je kljub dežju na prostem opravila pobožnost križevega pota.

Slovesno romarsko mašno daritev je vodil slovenski metropolit dr. France Rode, ki je v mašnem nagovoru izpostavil za nas vedno tako pomembno resnico: »Bog je med vami, živ! Bog vam je blizu.« Odločno nam je znal povedati, da imajo prihodnost samo pokončni in dosledni kristjani, ki se ne sramujejo izpovedovati vere. Naša vera pa je obenem povezana tudi s hvaležnostjo in odgovornostjo do naroda, iz čigar naročja smo izšli. Pristrčna zahvala našemu metropolitu! Še ko je ob koncu odhajal, je znal vzbuditi med nami val hvaležne topline, rekoč: »Odhajam od vas, a vas ne zapuščam!«

Med sveto mašo je gospod nadškof podelil zakrament svete birme naši rojakinji Manueli Kramer iz Basla. Ob koncu svete daritve pa je sledil pomenljiv obred predaje odgovornosti izseljenskega dušnega pastirstva novemu dohovniku. Dosedanji slovenski duhovnik za Švico in kneževino Lihtenštajn p.

Robert Podgoršek je svojo štolo – znamenje duhovniške službe – izročil gospodu nadškofu, ta pa jo je dal novemu dušnemu pastirju Davidu Taljatu in novoimenovane-ga tudi blagoslovil.

Popoldanski del se je prelil v bogato družabno srečanje. Že ob vstopu v dvorano smo strmeli ob presenečenju, ki ga je pripravil sposobni organizator in vsepovsod poznani dosedanji predsednik Društva dr. France Prešeren iz Lihtenštajna Janko Kramberger. Oder je domiselno okrasil s pomočjo kupa buč vseh velikosti. Iznajdljiv kot je, jih je nabral v Sloveniji, Avstriji in v Lihtenštajnu. V smehu je pripovedoval, kako so cariniki na meji debelo pogledali, ko se je znašel tam s svojim tovorom. Rekli so mu: »Če te ne bi poznali, bi ti morali buče razrezati.«

Vse dogajanje v dvorani je bilo samo po sebi umevno zaznamovano z globoko hvaležnim čutenjem rojakov ob slovesu od patra Roberta. Vrstili so se krajši in daljši govori, iz katerih je bilo moč razbrati pristno iskrenost. Običajno ljudje govornikov ne prenašajo posebno dolgo, tokrat pa sem dobil vtis, da je vsakdo, ki se je znašel pri mikrofону, resnično izrazil to, kar bi rad povedal vsakdo od navzočih. In kar je umanjka-lo besedam, je dopolnila pesem. Naj bo Bog zahvaljen za 14 let patrove življenjske in duhovniške daritve!

Zajemimo še iz globokih besed, ki jih je ob koncu slavja izrekel **pater Robert**:

»Predragi! Da. Prišel je čas slovesa. Čas, da si rečemo z Bogom.

Na začetku svoje duhovniške službe med vami, 25. septembra 1988, sem vam v einsiedelnskem

svetišču izrekel naslednje. "Tri ve-like in svete besede sem ponesel s seboj iz domovine. To so: MATI, DOMOVINA, BOG ... In dokler bo v srcu živel spomin na mater, dokler ne bom pozabil domovine in bom ohranjal vero svojih očetov, tako dolgo se ne bom izgubil. Tudi sleherni izmed nas! In to je program mojega dela in tudi smisel mojega bivanja med vami. Naj me v tem

podpira priprošnja Božje Matere in božji blagoslov."

Hitro je minilo teh štirinajst let. Trudil sem se po najboljših močeh. Enim sem se vsedel v srce, drugim v želodec. Preživeli smo. Tako ali drugače. Sedaj bi se vam rad le še zahvalil in opravičil ...

Prišel je čas, da Vam rečem Z BOGOM in NA SVIDENJE V DOMOVINI!<

Upati je, da bo letošnje tako uspešno romanje v Einsiedeln postalo vabilo za prihodnje leto. Izročili smo se varstvu Božje Matere – naj nas ona vedno znova zbira ob sebi in svojem Sinu!

Da bi bili eno v naših različnostih, hvaležni sinovi in hčere nebeškega Očeta, vam voščiči

vaš župnik David Taljat

OZNANILA IZ NAŠIH ŽUPNIJ

ANGLIJA

LONDON

Slovenske maše v adventnem in božičnem času

DERBY: nedelja, 1. dec., ob 3.00 pop.

ABERDARE: sobota, 7. dec., ob 11.30 dop.

LONDON: nedelja, 8. dec., ob 3.00 pop.

(praznik Brezmadežne).

ROTHWELL: sobota, 14. dec., ob 3.00 pop.

KEIGHLEY: nedelja, 15. dec., ob 3.00 pop.

CHAPEL END: nedelja, 22. dec., ob 3.00 pop.

BEDFORD: torek, 24. dec., ob 8.00 zvč.

Maša sv. večera v župnijski cerkvi na Midland Road.

ROCHDALE: četrtek, 26. dec., ob 3.00 pop.

v kapeli póljskega kluba (Beechwood).

LONDON: nedelja, 12. jan. 2003, ob 3.00 pop.

(praznik Jezusovega krsta).

LEPO VABLJENI!

SPOVED - kdor bo želel opraviti adventno ali božično spoved, bo imel za to dovolj priložnosti ob naših srečanjih pred sv. mašo ali pa tudi po maši.

OBISKI BOLNIKOV - kot vedno v vseh krajih po vnaprej danem ali neposrednem obvestilu.

NAŠA LUČ - naročnina za leto 2003 je £15. Plačate jo lahko župniku osebno ali po pošti. Prosim, če bi naročnino poravnali do božiča ali vsaj do novega leta. Za razumevanje se vam že vnaprej zahvaljujem.

NEMČIJA

STUTTART

Slovenske maše v mesecu novembru 2002

STUTTART, sv. Konrad: 3., 10., 17., 24. novembra ob 16.30.

17. novembra **MLADINSKA MAŠA** s skupino Metulji in Veneti.

24. novembra celodnevno srečanje ŽPS in maša, ki jo oblikujejo člani. Po maši odprtje razstave: Bohinj - biser Julijskih Alp (Axel Spellenberg).

BÖBLINGEN, sv. Bonifacij: 3. novembra ob 9.45.

SCH. GMÜND, kapela sv. Jožefa: 10. novembra ob 9.30.

SCHORNORF, kapela pri sestrah: 17. novembra ob 9.00.

AALEN, sv. Avguštin: sobota, 16. novembra ob 17.00. Pred mašo, ob 15.00, verouk in slovenska šola.

HB-BÖCKINGEN, sv. Kilian: sobota, 23. novembra ob 17.00

OBERSTENFELD, Srce Jezusovo: 24. novembra ob 9.00.

ESSLINGEN, sv. Elizabeta: v novembru odpade, ker je na 4.

nedeljo v Stuttgartu maša in srečanje ŽPS (glej Stuttgart).

SLOVENSKI DOM: župnijska pisarna je odprta v torek in petek od 9.00 do 12.00. V torek, sredo in petek tudi od 16.00 do 19.00 ure ter vedno po maši.

SOBOTNA ŠOLA. Stuttgart: v soboto, 9. in 23. novembra od 10.00 do 12.00. V soboto, 9. novembra se otroci in starši ves dan vključijo v program seminarja v Liebfrauenhöhe (pri Rottenburgu). Neposredna priprava na birmo. Böblingen: v nedeljo, 3. novembra po maši. Aalen, 16. novembra pred mašo, od 15.00 do 17.00.

REUTLINGEN

BAD URACH, sv. Jožef: v soboto, 2. novembra ob 17. uri.

PFULLINGEN, sv. Wolfgang: v soboto, 9. novembra ob 16.45.

GÖPPINGEN, sv. Jožef: 3. novembra ob 14.30.

Jesenski seminar, katerega se bo udeležilo 50 udeležencev, bo od petka, 8., do nedelje, 10. novembra v Liebfrauenhöhe (pri Rottenburgu). Naslov seminarja: Sveto pismo, Sveta dežela, Puščava. Vodi ga mag. Anton Levstek z Dunaja.

Pevski in duhovni seminar za mlade bo od petka, 15., do nedelje, 17. novembra. Namenjen je skupini Veneti in drugim mladim. Vodi ga voditeljica mladinske pevske skupine Metulji, Katarina Bambič iz Ljubljane.

Podrobnejše informacije dobite v mesečni prilogi Naše luči: Med nami povedano.

Pisarna v Reutlingenu, Krämerstr. 17 je samo po predhodnem dogovoru odprta ob četrtek od 15.00 do 18.00.

Konzularni dnevi-Stuttgart, Sophienstr. 25/II so redno 1. in 3. četrtek v mesecu, v mesecu oktobru pa so spremenjeni, in sicer: 10. in 24. oktobra od 9.00 do 12.30 in od 13.00 do 16. ure. Tel: 089/543-98-19.

Argentina

Slovenski upokojenci so se v Našem domu San Justo preteklo nedeljo zbrali ob 4. obletnici ustanovitve društva. Krasen pomladanski dan je privabil od blizu in daleč člane in druge rojake, da so do zadnjega kotička napolnili gostinske prostore in se tako ponovno lahko pogovarjali o preteklih časih. Na srečanje so prihiteli Štajerci, Prekmurci, Belokranjci, pa Gorenjci, Dolenjci in Primorci. Vsak je vedel povedati svojo zgodbo. Tako pestra družba se le redko zbere v takem vzdušju, kot so upokojenci. Veselo so gledali posnetke z zadnjega izleta v Bariloche, kamor sicer nameravajo upokojenci potovati v novembru. V imenu društva se je za dober obisk najprej zahvalil novi tajnik. Predsednik pa je dejal, da se počuti srečnega, ko ugotavlja, kako dobro je bilo, da so pred štirimi leti spontano ustanovili društvo.

V lepem sončnem pomladanskem dnevu je bil višek srečanja v Slovenski vasi v Lanusu, kjer je ves dan potekal 51. mladinski dan v organizaciji mladink in mladincev Hladnikovega doma. Lahko rečemo, da je to najstarejše društvo povojnih Slovencev v Argentini. Že večkrat smo omenili, da je ob slovesnostih v tej slovenski oazi videti plapolati slovenske zastave z oken in balkonov, kjer bivajo Slovenci.

Tokrat je bilo še lepše, kajti videti je bilo veliko mladih. Ti so najprej hiteli v Dom, od tam v cerkev k maši in nato spet v Dom, kjer so na prostranem igrišču tekmovali v nogometu in odbojki. Pomladnega duška so si dajali mladi iz vseh okrajev velikega Buenos Ariesa! Bilo je čudovito!

V nedeljo, 22. septembra, so na radiu "Slovenija, moja ljubezen" slavili petstoto oddajo. V tej oddaji veliko govorijo o Prekmurcih, vodja oddaje je namreč dr. Eduardo Kovačič, član prvega Prekmurskega društva v Argentini. Ob tej priložnosti so se spomnili na Alberta Čuka, ki je vodil že oddajo Slovenski kotiček. Pred desetimi leti je nagovoril Eduarda Kovačiča in mu pomagal pri ustanovitvi radijske oddaje "Slovenija, moja ljubezen". To desetletno neprenehno delo je pohvale vredno, ker oddaja družijo Prekmurce in nasploh Slovence, ki živijo v južnem predelu mesta Buenos Aires.

V Slovenskem podpornem društvu Triglav so preteklo nedeljo praznovali prvi pomladanski dan leta 2002. Poleg opoldanskega kosila, na katerem se je zbralo veliko članov in prijateljev, so člani pripravili tudi kulturni program. Med zabavnimi ansambli so izstopali "Tangeros", najbolj pa so 'vžgali' mehiški Mariacci, oblečeni v noše s širokimi klobuki. Navzoči so na kon-

(Stuttgart) Sobotni veroučni šolarji

cu dejali, da zaradi težav v državi niso pričakovali tako vesele pomladi.

Zadnji čas je več mladih iz Argentine odšlo v Slovenijo na študij ali v novo službo. Želijo si drugačne prihodnosti, kot jim jo ponuja Argentina. Starši, dedki in babice so jih vzgajali v slovenskem duhu. Z njihovim posredovanjem so srkali ljubezen do Slovenije ter se odločili, da gredo pogledat, kako živijo doma in kaj lahko storijo za domovino, za tisto domovino, ki je njihovim prednikom ni bilo dano uživati. Verjetno se staršem trga srce, ko vidijo odhajati otroke, za katere so stavili vse v objubljeni deželi.

Združene države

Župnijsko življenje v ameriških razmerah je nekoliko drugače urejeno, kot to poznamo v Evropi. Vsaka župnija se mora sama vzdrževati in zato je treba vedno znova preverjati stanje in potrebe skupnosti. Slovenska župnija sv. Vida je ena najbolj aktivnih far. Študija delovanja fare pred 15 leti je pokazala na tri najpomembnejše potrebe: skrb za mladino, skrb za starejše župljane in potrebo ustanovitve farnega denarnega sklada. Z božjim blagoslovom in s pomočjo naših dobrih faranov je naša fara uspešno rešila zadane si naloge.

1. Naša fara se je zavestno odločila, da bo nadaljevala s katoliško šolo za mladino v župniji, pa tudi za otroke v okolici. Farna finančna pomoč za osnovnošolsko vzgojo in "The Mihevc Scholarship Grants" za srednješolsko vzgojo so pomagali mnogim učencem pri plačevanju vedno višjih šolnin.

2. Skrb za starejše župljane. Raziskava je potrdila vsakdanje opazovanje, da je čedalje več starejših župljanov. Vsem tem je župnija namenila več pozornosti in pomoči kot dotlej. Iz zgornje ugotovitve se je čez nekaj let porodila misel za St. Vitus Village, svetoviško vasico.

3. Solidno farno finančno poslovanje. Preprosto rečeno, vsaka fara, organizacija in institucija potrebuje denar za svoje delovanje. Ljudje navadno prihranijo nekaj denarja za potrebe v starosti. Naša župnija v tem ni drugačna. Je samo rezerva za morebitne nujne potrebe. V ta namen je fara sv. Vida ustanovila poseben sklad, ki je v nekaj letih dosegel zadani cilj, \$750,000. Kak blagoslov je za faro, da ima dohodek od obresti za kritje nepredvidenih potreb. Na kratko,

velik uspeh, ki ga je dosegla, je rezultat študije, ki jo je napravila pred 15 leti.

Ko stopamo v 110. leto naše fare, bomo skušali ugotoviti, kakšne bodo bodoče potrebe župnije in kako jih bomo zadovoljivo rešili. Pastoralni svet in finančni svet sv. Vida bosta prevzela vodstvo, ki je potrebno, da izpolnimo škofove želje glede te študije. Pri tem bodo prav tako sodelovale vse farne organizacije kakor farani. Zato bomo začeli študijo vestno in z molitvijo. Pastoralni svet se bo kar najbolj potrudil, da napravi vse, kar je potrebno za bodočnost župnije svetega Vida.

Danes je vse slavnostno v okolici tretje slovenske župnije, čeprav se tu le redkokdaj še sliši slovenska beseda, okrog cerkve svetega Lovrenca. Župnija slavi 100-letnico obstoja, in sicer s slavnostno sveto mašo. Somaševali so trije škofje. Med njimi tudi škof Edvard Pevec. Nato je bil slavnostni banket v dvorani slovenskega doma. Ta je bil že tedne prej razprodan.

Prav tako slavi svoj jubilej slovenski starostni dom v Clevelandu, in sicer štiridesetletnico svojega delovanja. Štirideset let je to prijateljsko zavetišče mnogim Slovencem v starejših letih. Ta velik dogodek zaznamujemo danes s posebnim programom in slavnostnim banketom v dvorani Slovenskega narodnega doma. Mnogi Slovenci poznajo ta dom. Posebno pa ga poznajo pevske in glasbene skupine, ki običajno zapojejo ali zaigrajo s posebnim krajšim koncertom prav za te ljudi, ki na koncerte ne morejo več. Zadnja skupina, ki je te stanovalce starostnega doma zabavala, je bil ansambel Igor in Zlati zvoki pred nekaj tedni.

El Verano

Ob četrti obletnici odhoda v večnost, kjer ni bolečin in ne gorja, se spominjam svojega sina Jožeta Govednika. Na tem svetu zame ni tolažbe, zato upam, da se snideva tam vrh neba, med zvezdami, kjer se bo umirilo moje srce. Vedno tvoja žalujoča mama, polna žalosti, Jožefa Govednik - Sommers in brat Zvonko z družino - Sonoma - California.

6. tabor slovenskih otrok po svetu

Jezerško od 28. julija do 4. avgusta 2002

»Naj se žarek upanja razlije v naših očeh,
naj bo lahkoten korak po strmih poteh,
naj ogenj radosti zagori v vseh ljudeh ...«
(vodička Saša pri maši)

Kako čudovito priložnost za doraščajoče Slovence po svetu – izredno posrečena šola za življenje – nam je za letošnje poletje ponudila Slovenska konferenca SSK, lahko razberemo iz zgornjih besed geografinke vodičke Saše, pri mašnih prošnjah. Še bolj pa iz ust vodja tabora Jezerjana domačina Dava Karničarja, tega svetovno znanega in legendarnega alpinista ter ekstremnega smučarja (l. 2000 je presmučal sam vrh sveta), zlati nauk mladim: Fantje, dekleta! Sila važno je, da si znamo danes tukaj in sploh v življenju izbrati svojim zmogljivostim ustrezen cilj. Ne previsokega, da ne zapademo v malodušje, ker ga nismo dosegli. In ne pre nizkega, da bi se izognili naporom in se polenili.

Skupina 60 deklet in fantov se je torej tega srečnega poletnega tedna utaboril ob Planšarskem jezeru ob koncu ledeniške doline pod mogočnimi prepadi se-

vernih sten Kamniških Alp. Razdeljeni v šest skupin so se udeleževali zanimivih in privlačnih dejavnosti. Naj jih naštejemo: čari materinščine, spoznavanje kraja in orientacija, splošna planinska vzgoja, gozdarstvo, geologija, plezanje, celodnevna tura.

Za zares vzorno in strokovno izvedbo šole v naravi je imel vodja na voljo 11 vodičev in vodičk, študentov ustreznih strok. Poglejmo še na pestro sestavo udeležencev: kar 25 jih je prišlo iz avstrijske Koroške, 15 iz Bosne (Tuzla in Banja Luka), celo 6 mladih Italijanov iz slovenske Benečije, ostali pa iz italijanske Gorice, Zagreba in Splita, pa iz Švice, Nemčije, Nizozemske in ZDA. Ena celo iz Ukrajine. Skratka vesoljni svet.

Gospa Jana Čop, tajnica v pisarni Slovenske konference v Ljubljani je povedala, da se jim je doslej skupaj s predsednikom gospodom Francem Feltrinom posrečilo pripraviti že kar nekaj uspešnih mladinskih taborov: začeni leta 1995 na Lepeni in potem naslednja leta na Vačah, v Šentjurju pri Celju, Breginju in na Jezerškem.

Zares se spodobi iskreno čestitati k tolikemu idealizmu organizatorjev in udeležencev. Obenem vabimo, da bi se v naslednjem letu na tako uresničevano zamisel odzvalo čim več ustreznih ustanov doma in po svetu. Ne smemo pozabiti: na mladih gradimo našo bodočnost!

P. U. žpk

Ivan Malavašič: POŠTAR VINKO

“Ali pa ti nanje! Tako je, če se ljudje ne srečujejo, kmalu pozabijo drug na drugega in bolj ko je človek star, bolj odlaša s tem, da bi še koga obiskal.”

“Vidiš, Jože, jaz sem že med temi, zakaj pozimi sem dopolnil že šestinsedemdeset let. Saj sva se tedaj o tem pogovarjala.”

“Hja, slišal sem, pa tudi na oglasni deski piše, da bodo naslednji teden priredili srečanje za vse, ki ste v prvem trimesečju praznovali rojstni dan. Ti se lani tega nisi udeležil!”

“Nisem se, toda letos bom pa najbrž le šel, ko že praviš, da bo. Tudi ti si imel marca rojstni dan, skupaj pojdeva.”

“Ja, saj veš, da bi jaz šel vseeno. Kar navadili so se na to, da jim vsakič, ko praznujejo, kaj povem, na primer kakšno Gregorčičevo ali pa tudi svojo pesem. Saj so vse bolj skromne in nepomembne - moje namreč - toda ko vidim tisto lučko hvaležnosti v njihovih očeh, mi še nikoli ni bilo žal, če sem včasih po cele dopoldneve buljil v ta moj zvezek.”

“Imaš tudi za naslednji teden kakšno pripravljeno?”

“Ja, imam in zelo sem radoveden, kako jo bodo sprejeli. Malo na drugačen način sem to napisal. Pesem ali kar naj že bo, ni v verzih, ampak sem kar pisal, kakor mi je narekovalo srce. Saj veš, pravil sem ti, da sem lep del svojega življenja preživel v tujini in tako - sicer boš pa slišal ... Do tedaj pa naj ostane to moje delo skrivnost. Ne vem, nekako dražje mi je od vseh drugih, nekako del mene, mojega srca ...”

“Spomini so vedno nekaj najbolj intimnega.”

“Pa vendar želim, da bi tudi drugi izvedeli za moje občutke. Škoda, da ni tukaj mladih, prav zanje bi bilo to najbolj pomembno. Veš, zdi se mi, da ljubezen do domovine ni več tako živa in navdušujoča, kakor je bila še pred leti. Pa čas gre neusmiljeno svojo pot in če bom s tem svojim delom ali kakor naj to imenujem, dosegel vsaj to, da se bo kdo za trenutek zamislil, je bilo vredno pisati.”

Tisti dan, ko so praznovali rojstne dneve vseh, ki so v preteklem trimesečju postali leto dni starejši - med temi je bil tudi Vinko - sta se že skoraj uro prej začela pripravljati.

“Veš, bolje je iti malo prej, da boš dobil boljši prostor. Prvič boš tam in zate bo vse nekaj novega.”

“Bodo nastopali še drugi?”

“Ponavadi za uvod zapoje nekaj pesmi naš zborček in vem, da bo tako tudi danes.”

“Saj mi je kar nerodno iti, kaj ...”

“Daj no daj, saj si vendar že dolgo tukaj. Ne bodi bolj boječ od drugih!”

In sta šla.

V jedilnici je bila prireditev in sedel je na tisto mesto kot ponavadi, ko sta prišla na kosilo.

“Tukaj se bom počutil najbolj domače!” je rekel Jožetu, ki se je utaboril poleg pevk in pevcev, ki so tudi prav tedaj prišli.

Nekaj časa se je res počutil nekoliko v zadregi, toda kaj hitro je spoznal, da je enak med enakimi in sproščeno se je pogovarjal s svojim sosedom in sosedo, ki sta sedela poleg njega.

“Veš, vedno je nekoliko zamude, ker je ljudi težko pripraviti, da pridejo na proslavo. Nekateri ne morejo zaradi oslabelosti ali bolezni, drugi imajo nekakšen

(Augsburg) Sprejem župnika Romana Kutina v župnijskem centru

strah ali se jim ne da in tako jih lovijo po sobah. Saj tudi jaz ne vem, če bi bil tukaj, ko ne bi prišla terapevtka kar v mojo sobo in me takorekoč privedla semkaj. No, zdaj ko sem že tukaj, pa mi ni žal," mu je dejal sosed. "Mene je pregovoril Jože ..."

"Ja, Andreja, terapevtka mi je rekla, da je on vedno tukaj. Prav gotovo ima tudi za danes kaj pripravljeno." Še bi se pogovarjala, pa so tedaj zapeli pevci pesem o tem, kako so srečni, da lahko še pojo, ki jim jo je sestavil neki njihov prijatelj, za tem pa je direktorica doma vse lepo pozdravila in jim zaželela še veliko srečnih let in dobrega počutja v Domu, kjer sedaj prebivajo. Spet so zapeli, nato pa je nastopil Jože. Roke, v katerih je držal list papirja, so se mu nekoliko tresle, ko je stopil naprej in počasi povedal:

"Dragi vsi, ki ste zbrani tukaj! Danes bi vam rad prebral svojo najnovejšo pesem ali za kar boste to imeli. Veste, nekoč me je pot zanesla v tujino - ne bi rad pripovedoval zakaj in kako - zapisal sem le, kaj sem tam občutil in doživel.

MOJA DOMOVINA

Imel sem domovino -
a sva se razšla ...

(Stuttgart) Del sobotnih veroučnih šolarjev

Razšla, ker je nisem znal dovolj ceniti,
ker je tudi tisti, ki sem jih imel za zgled,
niso dovolj spoštovali!

In nekoč sem jo zapustil:
brez bolečine v srcu
in brez solze v očesu!

Toda, glej, tja daleč na tuje je prišla za menoj!
Kar nenadoma in popolnoma nepričakovano
sem jo zaznal!

Zazdelo se mi je, kakor da mi je stara znanka
položila roko na ramo in zašepetala:

"Prijatelj! Mar me ne poznaš več?"

In tedaj mi je v srcu zazvenela znana melodija,
melodija, za katero sem mislil, da ne obstaja več -
vsaj ne zame ...

Zazdelo se mi je,

kakor da se je pomladni veter sprehodil skozi
mlado zelenje

in zašepetal pesem o ljubezni

in ptice so ji zažvrgolele v pozdrav!

Nekje v daljavi se je oglasil domači zvon,
oblaki so zažareli nad belimi planinami
in morje je zašumelo ob čerih ...

Smreke v notranjskih gozdovih

so se nemo priklonile pred vso to lepoto
in jezera so se zalesketala v igrivem sijaju,
fantovska pesem se je oglasila pod Triglavom
in nageljni na dekliških oknih so žareli ...

Tedaj sem se nenadoma zavedel,

da tam pod belimi gorami,
na sončni obali

in za z rožami ozaljšanimi okni
prebivajo ljudje mojega rodu.

Tedaj sem jo prepoznal

in silno hrepenenje mi je prešinilo srce:
To je moja domovina!

Vedel sem, v trenutku sem se zavedel:

Domovina me je našla

in jaz sem spet našel domovino!

Sredi tujega sveta sem jo našel in spoznal,
zakaj v svojem srcu sem jo nosil s seboj -
nosil, ne da bi se tega zavedal!

Res sem za nekaj časa pozabil nanjo -
toda ona name ni pozabila!

(Stuttgart) Slovenci iz Nemčije na slovesnosti v Einsiedelnu

Le kako naj bi mati pozabila na svojega sina!
In sin se je vrnil k materi!"

Nekaj trenutkov je zavlada tišina, kakor da so ljudje ostali brez besed, potem pa je navdušeno ploskanje nagradilo Jožeta.

Še so zapele pevke in pevci in Vinka je najbolj ganila pesem: Kje je moj mili dom, saj se je najbolj dotaknila njegovega srca. V mislih je videl hišico na sončni strani doline in češnje so zorele na drevesu poleg nje. Le Jerice ni bilo nikjer ... Še sam ni vedel, kdaj se jim je narahlo pridružil s svojim glasom.

Ko pa je pevovodja povabil, naj vsi skupaj zapojejo tisto znano: Mi se imamo radi - ni več štedil z glasom.

Ko sta se vrnila v sobo, je Jože vprašal:

"No, kako si bil zadovoljen z vsem skupaj?"

"Da po pravici povem: bil sem presenečen! Nisem mislil, da imamo tako dober zborček. In tista tvoja pesnitev - le strmel sem!"

"Zaradi lepšega tako praviš."

"Nak, to pa ne bo držalo. Resnično mi je bila všeč in tudi lepo in razločno si povedal."

"Ja, to pa tukaj moraš; saj veš, da so nekateri naglušni in če ne govoriš dovolj glasno in razločno, te pač ne razumejo in se trudiš zastonj. Naredil sem, kar sem največ mogel - več ne morem. Upal sem, da boš tudi ti še kaj napisal in bi oba ..."

"Ja, res sem kar nekako pozabil, morda celo ne bi mogel več, toda poskusil pa bom, to ti lahko obljubim."

"Če boš poskusil, ti bo tudi uspelo! Res je najlažje nič začeti in potem reči, da ne moreš; toda če bi vsi tako govorili, bi bilo v Domu najbrž precej manj veselo, kot pa je."

"Veš, Jože, na kaj sem pomislil, ko sem te poslušal? Na to, da bi moral izdati svoje pesmi v knjigi. Saj sem ti to že večkrat predlagal."

"Ja in prav zato sem začel razmišljati in poizvedovati. Morda jih bom pa res, če mi Bog nakloni še nekaj let življenja. Ti jih tudi imaš precej, še kakšno napiši in morda bi jih izdala skupaj."

"No ja, saj bova videla ... Včasih sem jih takorekoč stresal iz rokava, potem pa sem nekako zakrknil, kot se temu reče. Nekaj let se niti dobro ne spominjam ... Ha, zdaj sem spet prišel k sebi, kot se reče in morda mi bo še kaj uspelo."

"Ja, tako kakor je tistim, ki si jih danes poslušal! Skoraj vsi so govorili, da nimajo več glasu in da ne morejo peti; pa si se lahko prepričal, da ni nikoli prepozno, vsaj za nekatere, če je le nekaj dobre volje."

"Ja, za nekatere ... Jaz ne bi več mogel!"

"Tako rečeš in si morda tudi prepričan, toda poskusil pa nisi, ali pa ..."

"Zakaj tako praviš?"

"Večkrat sem te že slišal, da si si zabundal kakšno pesmico; spomnim se, da sem te celo slišal, ko si prepeval na balkonu. In tedaj se mi je tudi zazdelo, da nisi brez posluha in da imaš še kar lep glas."

"Prepričan sem bil, da me tam nihče ne sliši ... Veš, Jože, včasih sem res pel, pel na koru v Podhrastu. Oba z ženo sva hodila ... Veš, prav ona me je nagovorila, da sem šel z njo. O ja, pa ostane nekaj tega v človeku. Toda potem, ko nje ni bilo več ter sem se upokojil in zapustil, nisem več hodil ... Ni se mi dalo na vaje, največkrat sem tudi pozabil in so drugi godrnjali, posebno mlajši in še posebno mlajše. Nihče me ni več povabil, naj bi ponovno začel, saj so vedeli, kako je z menoj."

“Danes si slišal naš zborček, si kaj pomislil, da bi se jim pridružil.”

“Saj sem jih že prej včasih poslušal, ko so imeli vaje; res da takole bolj od daleč, da me niso opazili ... Toda lahko sem slišal, da znajo veliko pesmi in bi jih jaz le motil - pa še moj glas je postal bolj tak, kako naj rečem ...”

“Mislim, da so tvoje skrbi popolnoma nepotrebne! Vsi in vse so nekoč podobno govorili, potem pa so bili presenečeni. Zdaj pa so kakor ena družina: ne družijo jih le petje, temveč so tudi iskreni prijatelji.”

“Hja, saj bi poskusil, če bi lahko kje na samem ... Tako pa je hudo nerodno! Naj kar grem tja in rečem: Glejte, prišel sem in pel bom z vami, pa če vam je prav ali ne!”

“No no, saj ni treba tako! Andreji, terapeutki lahko rečeš in ona bo vse uredila. Vem pa, da radi sprejmejo vsakega in vsako, ki ima iskreno željo, da bi na starost še zapel; če ne tako, kakor je včasih, pa vsaj kolikor pač zmore. Veš, jaz bi se jim takoj pridružil, pa res nimam glasu, saj ga tudi nikoli nisem imel, vsaj ne primernega za petje in tudi s posluhom sem precej skregan. Bom pa zato že raje ostal pri recitacijah.”

IXX.

MED PEVCI

Vinko je počasi pozabil na ta pogovor in tudi tam mimo, kjer so vsak ponedeljek vadili pevci, ga ni zanesla pot in tako najbrž ne bi postal njihov član, če se neki dan ne bi zgodilo.

Kakor ponavadi se je spet znašel na tistem najvišjem balkonu, kjer se mu je zdelo, da je povsem sam, daleč

od dogajanja v Domu in od ljudi. Tako lep razgled je bil od tam na mesto in ob dopoldnevih, ko tudi poleti sonce ni bilo prevročje, se mu je tam rad nastavljal.

Tako je bilo tudi tisti dan proti koncu junija.

“Se spet odpravljáš na tisti balkon?” ga je vprašal Jože.

“Ja, se. Tako lep dan je in zdajle je sonce še kar prijetno. Saj se bom kmalu vrnil in bova šla skupaj v park pred domom in se hladila v senci.”

“Ne vem, ne počutim se ravno najbolje ... Kaj vem, morda se bo spremenilo vreme in me zato trga po udih. Še tista noga, ki je nimam, me boli!” je povedal malo za šalo, malo za res.

“Verjemi, zunaj se boš bolje počutil. Pomagal ti bom in če ne bo šlo drugače, si bova pa sposodila voziček in te bom peljal.”

“No ja, če tako misliš - zakaj ne! Pa nikar se predolgo ne zadržuj na tistem balkonu!”

Nikogar ni bilo tam in veselo se je nasmehnil in odahnil:

“Sam bom in nemoteno bom opazoval mestne strehe in gozdove v daljavi ter se nastavljal soncu.”

Pa ni ostalo le pri tem. Čez čas si je tudi narahlo zabrundal veselo pesem. Toda ni ostal le pri brundanju! Občutek, da je sam in da ga nihče ne bo slišal, je bil najbrž kriv, da je njegovo petje postajalo vse močnejše; pa se tega najbrž ni niti zavedal. Toda slučaj je nanesel, da je tedaj prišla mimo vrat, ki so vodila na balkon, terapeutka Andreja. Ustavila se je in prisluhnila ter kasneje odprla vrata, da spozna pevca in se z njim tudi pogovori.

(Augsburg) Dvorana župnijskega centra je bila polna ob sprejemu novega župnika Romana Kutina.

(Dunaj) Skupina, ki je do konca vztrajala na praznovanju Srca Jezusovega, po uspešni tomboli.

“A vi ste tukaj! Sploh si nisem predstavljala, da je kdo tukaj, pa sem zaslišala ...”

“Ja, večkrat pridem semkaj, da sem za nekaj trenutkov sam in kakšno stvar razmislim, si malo zapojem ...”

“Saj prav zaradi tega sem odprla vrata.”

“Oh, saj je zanič to moje petje, le sam sebi v zabavo, za kratek čas in - no, v spomin na stare čase občasno malo brundam ...”

“Stare čase ste rekli? Ste morda že kdaj peli v kakšnem zboru?”

“Ja sem, ampak od tega časa je preteklo že veliko vode.”

“Zakaj pa ne bi pristopili k našemu zborčku. Saj si tako želijo, da bi dobili še nekaj novih članov in članic. Kar povedala jim bom, da sem odkrila novega pevca in v ponedeljek že lahko greste na vaje.”

“Mar ni prehitro?”

“Ne ni, temveč že prekasno! Že kdaj bi lahko bili med njimi. Naj vas ničesar ne skrbi, se bom že jaz pogovorila z njimi!”

Ne, Vinko ni pozabil, da so v ponedeljek vaje, toda še nekaj minut pred tem ni vedel, ali naj gre ali ne. Toda tedaj je v sobo stopila terapevtka Andreja in rekla:

“Bala sem se, da se boste obotavljali in morda ostali kar tukaj.”

“Se mi zdi, da bi se najbrž nekaj takega tudi zgodilo,” se je zasmejal Jože. “Prav tako se boji iti tja kakor šolarček prvega šolskega dne. Tudi tedaj, ko smo delali jaslice, je bilo podobno, potem pa se je tako živjel, da nam je bil kar za zgled.”

“No ja, če je že tako, pa pojdiva!” se je končno odločil.

“No, zdaj sem vam pa pripeljala tistega novega pevca! Kam naj se usede?”

“Bomo hitro določili!” se je dobrovoljno nasmehnil pevovodja Slavko in ga vprašal:

“Ste morda že kdaj peli pri kakšnem zboru?”

In Vinko mu je povedal kdaj in kje.

“Bas ali tenor?”

“Tenor.”

Potem boste sedeli pa kar tukajle pri Tonetu.”

“Od začetka najbrž ne bom mogel, no se upal ...”

“Oh, saj ne pojemo kakšnih težkih pesmi. Stare narodne pa prav gotovo znate. Odločili smo se namreč, da bodo te za nas najbolj primerne. In pa še nekaj moram povedati, kar mi bodo prav gotovo radi pritrdili vsi pevci: Vsi, ki smo v tem zboru, se tikamo in vsi smo enakovredni. Saj ste, no, si gotovo za to?”

“Še bolj prav mi je tako!”

“No potem smo pa zgovorjeni in kar začnimo z vajami!”

In zadonela je pesem, pesem, ki je sicer prihajala iz starih grl, pa je vendarle bila vsa sveža in mlada, saj jo je polepšala ljubezen, ki je bila prisotna v vsakem srcu: Doli v kraju sama zase, med grmovjem roža raste ...

“Kako, Vinko, bo šlo?” ga je vprašala Marija.

“Upam, zdi se mi, če ne bo kaj težjega ...”

“Nobena pesem ni težka, ko jo enkrat znamo!” ga je vzpodbujal Slavko. “Zato pa so vaje, da se jih naučimo; ker če bi že vse znali, potem bi le nastopali.”

Še več so jih zapeli in Vinko je večino njih že znal in proti koncu vaj je že bilo lahko slišati njegov zveneči tenor.

“Kakšna škoda, da ni šel z nami na srečanje pevskih zborov socialnih zavodov v Ljubljano. No ja, se bo pa to zgodilo naslednje leto, ko bomo šli v Poljčane,” je povedala Jelka.

“Ja, skoraj leto dni časa imamo in za tedaj se moramo res temeljito pripraviti, da se ne bomo osramotili pred drugimi,” je dodal Slavko.

“Še nekaj se moramo dogovoriti!” se je oglasila tudi Pavla. “Namreč kako bo z vajami zdaj poleti, ko ima večina zborov počitnice?”

“Kakor se bo odločila večina!” je dejal Slavko. “Jaz se bom že potrudil, da vas bom vsak teden obiskal.”

“Če si ti za to, vsi drugi smo tudi!”

In tako so redno vadili tudi med poletjem, saj bi bilo drugače pevcem in pevkam dolčas, tako so se navadili na to, da so se vsak ponedeljek zbrali v pevski sobi.

Vinko je kmalu lahko spoznal, da se ne zbirajo le zaradi vaj, temveč je to tudi nekakšno prijateljsko srečanje in pogovor. Ponavadi so najprej nekaj časa vadili, potem pa je pevka Pavla odprla omaro, kjer so imeli shranjene note in besedila; pa ne le to, tudi piškoti so bili skoraj vedno tam in liter vina in sokovi, da so se lahko pošteno okrepčali in tako lažje nadaljevali drugi del vaj.

Jesen se je že ponujala. Dnevi so se že občutno skrajšali in zvečer - na tisti ponedeljek sredi septembra je bilo - se je Vinko odkašljaj, tako da ga je Jože radovedno pogledal in vprašal:

“Zdi se mi, da bi mi rad nekaj povedal?”

“Kako si pa uganil?”

“Ho, to pa res ni bilo težko; presneto dobro vem, da nisi prehlajen in da si se le pripravljaj na to, kar bo sledilo ...”

“No, res bi ti želel nekaj povedati, ali še bolje rečeno, vprašati. Veš, že nekaj časa smo dogovorjeni, da priredimo koncert, nekakšen letni koncert; tako bodo lahko tudi drugi videli in slišali, da redno vadimo in že tudi nekaj znamo.”

“In kaj naj bi imel jaz opraviti pri tem?”

“I no, kaj, saj se ti lahko dozdeva ...”

“Mar misliš, da bi vmes kakšno povedal?”

“Ja, prav o tem smo se danes pogovarjali. Saj si lahko misliš, da je za marsikoga prenaporno, da bi prepeval eno pesem za drugo. Malo se je pač treba včasih oddahniti, priti do sape, saj so nekateri že hudo v letih.”

“No ja, bom pa razmislil ...”

“Hm, lepo bi te prosil, če bi to razmišljanje končal do drugega ponedeljka, da jim bom lahko že povedal ...”

“Navsezadnje - kaj pa naj bi razmišljal? Še nikoli nisem odrekel, če so me za kaj takega vprašali; toliko pesmi pa tudi imam, da se ne bom preveč ponavljal.”

“No, pa je ena skrb v kraju ...!”

“Hja, ponavadi je tako, da če se ene rešiš, že sta tukaj dve drugi. No pa upam in želim, da z vami ne bo tako!”

“Ja, kaj vem ...”

“Kaj pa naj bi še bilo? Saj zdaj gotovo vadite le za koncert?”

“Ne ne, še en pomemben nastop je pred nami. Drugo leto namreč pojdemo na srečanje pevskih zborov vseh socialnih zavodov Slovenije. Mislim da bo v Poljčanah na Štajerskem.”

“Kdaj pa?”

“Najbrž v juniju.”

“Vas pa že sedaj skrbi! Do takrat lahko pripravite najmanj še en koncert, ne pa le eno ali dve pesmi, kolikor jih boste pač tam zapeli.”

“To je že res, toda zdi se mi, da bo čas kar hitro minil in pa tudi zelo upeti moramo biti, da se ne bi osramotili; zakaj prepričani smo, da se bodo tudi drugi dobro pripravili, čeprav so - zaradi starosti in drugih težav - možnosti povsod omejene.”

“Te so omejene tudi pri veliko mlajših, le da so pri njih druge težave ... Veš, zdi se mi, da upada zanimanje za narodno pesem in da se tudi nekateri mladi ne zanimajo za naše pesmi; toda včasih se tolažim s tem, da je najbrž povsod po svetu tako. Zato pa sem toliko bolj vesel, ko slišim peti vas. Le povej, da bom že sodeloval po svojih močeh!”

Se nadaljuje

Lučka in dobra dela

Pri verouku je katehet pripovedoval o dobrotniku svetem Martinu, ki je živel pred davnimi, davnimi leti. Sveti Martin je bil vojak. Nekoč je pred mestnimi vrati srečal prezeblega berača. S sulico je svoj vojaški plašč prerezal in ga polovico dal beraču.

Tudi Lučka se trudi delati dobro. Danes pomaga mami pri domačih opravilih.

Pomagaj Lučki

Dobro preberi dejanja, ki so našeta v spodnjem okvirju. Dobra dejanja obkroži s svojimi najljubšimi barvami, slaba dejanja pa prečrtaj s črno barvico.

POZABITI NA VEČERNO MOLITEV
 ODSTOPITI SEDEŽ NA AVTOBUSU STAREJŠEMU GOSPODU
 OBISKATI BABICO IN DEDKA
 POZABITI NA MAMIN GOD
 POMAGATI MAMI POMESTI PO STANOVANJU
 POMAGATI SOŠOLKI PRI UČENJU
 METATI PETARDE POD SOSEDOVIM OKNOM
 POMAGATI OČETU PRI POSPRAVLJANJU KLETI

Prijatelja Gorenjca v pogovoru:

- Če bi imel dve hiši, ali bi mi dal eno?
- Veš da bi ti jo dal!
- Če bi imel dva avtomobila, ali bi mi dal enega?
- Tudi avto bi ti dal!
- In če bi imel dve srajci, ali bi mi dal eno?
- Ne, to pa ne.
- Zakaj pa ne?
- Ker dve srajci imam.

- Zakaj so vsi vici o Gorenjcih enostavni?
- Zato, da jih Ljubljančani razumejo.

- Kaj se Štajercu zdi v Ljubljani najlepše?
- Kažipot za Maribor.

Profesor študentu pri ustnem izpitu:

- Poglejte skozi okno tista drevesa! Jih vidite?
- Ja, vidim jih!
- Ko bodo zopet listi na njih, lahko ponovno pridete na izpit!

Učiteljica je vprašala Janezka:

- Koliko otrok je v vaši družini?
- Šest fantov in vsak ima eno sestro!
- Torej vas je dvanajst!
- Ne, samo sedem!

- Janezek, zakaj ti domače naloge vedno piše očka?
- Ker jih dedek ne zna, mami pa nikoli nima časa!

- Če kdo misli, da je nor, naj vstane! reče profesor. Dolgo je vladala tišina, nato pa je vstal Damir.
- Ti torej misliš, da si nor?
- Pravzaprav ne, ampak srce me boli, ko vidim, da stojite samo vi.

- No, Luka, povej mi, zakaj kokoši izvalijo jajca?
- Če bi jih metale, jajca ne bi ostala cela!

- Zakaj je za uradnike zelo pomemben datum 31. marec?
- Zato, ker je ta dan konec zimskega spanja in začetek spomladanske utrujenosti!

- Kako se je končala tista zadeva s tvojim šefom, ko si ga tako nadrl?
- Veš, moj šef je sedaj popolnoma drug človek!
- Kaj res? Sta se pogovorila in ti ni zameril?
- Ne, jaz sem zamenjal službo.

- Najlažje je hipnotizirati državne uradnike. Samo službo jim omeniš, pa že spijo! ugotavlja hipnotizer.

V pisarno vstopi neznanec in vpraša tajnico:

- Bi lahko govoril z vašim šefom?
- Žal je moral v zapor.
- Kdaj pa se vrne?
- Pravnik našega podjetja meni, da bo čez dve leti že nazaj.

Policist je bil prvič na večerji v moderni restavraciji. Ko je naslednji dan prišel v službo, ga je vprašal kolega, kako je bilo.

- Super je bilo, samo na koncu imajo čuden običaj, da jedo zobotrebce. Dva sem uspel pojesti, potem pa nisem mogel več.
- Koliko so jih pojedli pa ostali?
- Ne vem, ker so jih skrivali z rokami!

Uslužbenca ministrstva za notranje zadeve se pogovarjata. Eden pravi:

- Moje delo je tako tajno, da niti sam ne vem, kaj delam.

- Veš, da sem se v soboto zvečer hudo stepel s policistom, reče Janez prijatelju.

- Kaj res?
- Ja, grozno je bilo! On je mene tepel z gumijevko, jaz pa njega s praznimi steklenicami.
- In kako se je končalo?
- On je zmagal, ker nisem mogel tako hitro prazniti steklenic.

- Očka, v šoli me vsi sošolci zafrkavajo, ker me v šolo pripelje šofer z mercedesom, drugi pa se vozijo v šolo z avtobusom!
- Ne sekiraj se sin, ti bom kupil pa avtobus! je oče potolažil sina.

201A0 Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Naš naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden pri Düsseldorfu. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenshni ali nemščini.

208A2 Barbara Novak iz Slovenije, ki odhaja z možem za dalj časa v mesto Waterloo v okolici Toronta (Ontario), želi preko Naše luči navezati stike s Slovenci in s slovenskimi društvi v tem delu Kanade. Kličite 00386-41-608-222 ali pišite po e-pošti na naslov: barbara_leskovar@hotmail.com

208B3 V Podpeči pri Ljubljani prodam visokopritlično hišo, v celoti podkleteno, delno opremljeno. Parket v treh sobah in kuhinji z jedilnico. Stanovanje meri 81

m², dvorišče 227 m² od tega 120 m² asfaltiranega. Za hišo je 521 m² zemlje. Ob hiši stoji garaža s teraso. Cena po dogovoru. Informacije v Nemčiji: tel. 0049 211 745811.

209A1 Zamenjam novejše stanovanje v Stuttgartu za hišo v okolici Velenja ali Ljubljane. Pokličite po tel: 0049 711 5496796

209A3 Slovenec, star 57 let, živeč v Nemčiji blizu Stuttgarta z lastno hišo in lepim vrtom, želi spoznati Slovenko za skupno prihodnost. Ponudbe pošljite na uredništvo pod šifro: »Osamljen«.

209A4 Prodajam hišo z gospodarskim poslopjem blizu Gornje Radgone z 2 ha zemlje. Telefon 0043 316 296 273.

Spletne strani slovenskih katoliških misij v Evropi

Slovenska katoliška misija na Švedskem:

<http://home.swipnet.se/zvone/>

Slovenska katoliška misija Berlin:

<http://www.skmb Berlin.de>

Slovenska župnija Frankfurt, Nemčija:

<http://home.t-online.de/home/skg ffm/>

Slovenska župnija Mannheim,

Nemčija:

<http://home.t-online.de/home/skm.ma/>

Slovenska župnija Stuttgart, Nemčija:

<http://home.t-online.de/home/skm.st/>

Elektronski naslovi slovenskih izseljenskih duhovnikov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

ANGLIJA, [Stanislav Cikanek](mailto:Stanislav.Cikanek@msn.com), London
cikanek@msn.com

BELGIJA - NIZOZEMSKA, [Alojzij Rajk](mailto:Alojzij.Rajk@planetinternet.be),
Eisden

lrajk@planetinternet.be

NEMCIJA, [Izidor Pečovnik](mailto:Izidor.Pečovnik@dori@skmberlin.de), Berlin

dori@skmberlin.de

[Alojzij Zaplotnik](mailto:Alojzij.Zaplotnik@azaplotnik.t-online.de), Essen

azaplotnik.t-online.de

[Stanislav Čeplak](mailto:Stanislav.Ceplak@sceplak.t-online.de), Oberhausen

sceplak.t-online.de

[Martin Mlakar](mailto:Martin.Mlakar@skm.koeln.t-online.de), Koeln

skm.koeln.t-online.de

[Martin Retelj](mailto:Martin.Retelj@skg ffm.t-online.de), Frankfurt

skg ffm.t-online.de

[Janez Modic](mailto:Janez.Modic@skm.ma.t-online.de), Mannheim

skm.ma.t-online.de

[Stanislav Gajšek](mailto:Stanislav.Gajsek@skm.in.t-online.de), Ingolstadt
skm.in.t-online.de

[Zvone Štrubelj](mailto:Zvone.Strubelj@zvones@gmx.de), Stuttgart
zvones@gmx.de

[Marko Dvořák](mailto:Marko.Dvorak@marko.dvorak.t-online.de), Ulm
marko.dvorak.t-online.de

[Janez Pucelj](mailto:Janez.Pucelj@janez.pucelj.t-online.de), München
janez.pucelj.t-online.de

ŠVEDSKA, [Zvone Podvinski](mailto:Zvone.Podvinski@zvone.podvinski@mbox301.swipnet.se), Göteborg

zvone.podvinski@mbox301.swipnet.se

UREDNIŠTVO NAŠE LUČI

janez.pucelj@t-online.de

ljubo.bek@siol.net

RAFAELOVA DRUŽBA

rafaelova.druzba@siol.net

Pristojne prijavnne službe v evropskih državah marsikaterega našega izseljenca še vedno vodijo kot jugoslovskega državljan, čeprav ima le-ta slovenski potni list. Sprememba vpisa državljanstva se pač ne izvrši avtomatično, zato preverite sami na prijavnem uradu svojega bivališča, ali je vpis državljanstva pravilen. Predstavite svoj novi potni list in zahtevajte, da vas vpišejo pod kodo 131, ki je oznaka za Slovenijo. Marsikje z začudenjem ugotavljamo, kako malo slovenskih državljanov objavljajo različne statistike.

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Vsaka beseda od 50 dalje stane 0,50 EUR. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uredništvu.

NAŠA LUČ Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj in založnik: DRUŽINA, SI-1000 Ljubljana, p. p. 95 • **Glavni urednik:** Janez Pucelj, München, Nemčija • **Odgovorni urednik:** Ljubo Bekš, Ljubljana • **Uredništvo:** Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438-30-50, faks: 01/438-30-55 • **Uprava:** Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/231-32-41, E-naslov: ljubo.bek@siol.net, E-naslov: janez.pucelj@t-online.de
NAROCNINA (v valuti zadevne države): Evropska zveza 20 EUR • Slovenija 3.500 SIT • Švedska 200 SEK • Švica 30 SFR • Velika Britanija 15 GBP • Avstralija 35 AUD • Kanada 30 CAD • ZDA 18 USD • Hrvaška 110 HRK
V ceno izvoda je vračunan 8 % DDV. • Revija izhaja tudi s finančno pomočjo Urada za Slovence po svetu pri MZZ.
Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. **Transakcijski račun pri NLB d.d.:** 02014-0015204714, DRUŽINA, d.o.o., s pripisom za Našo luč • **Devizni račun pri NLB, d.d.:** 01000-0000200097-140-7100-1189115. • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.
Oblikovanje in grafična priprava: TRAJANUS, d.o.o., Kranj • **Tisk:** Tiskarna SCHWARZ, d.o.o.

ZVEZA SLOVENSКИH IZSELJENSKИH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI**ANGLIJA****Stanislav Cikaneč**

62, Offley Road
LONDON SW9 OLS, GB
tel. in faks (*44) 020 - 7735 6655

AVSTRIJA**Anton Štekl**, delegat

Einsiedlergasse 9-11
A-1050 WIEN
tel. (*43) 1-544 2575
Oskrbuje tudi skupnost v Linzu

p. mag. Janez Žnidar

Mariahilferplatz 3
A-8020 GRAZ
tel. (*43) 0316 - 71 31 69 37

Janez Žagar

Kirchweg 6, A-6841 Mäder, Vorarlberg
tel. (*43) 05 52 36 21 66
Faks. (*43) 05 52 36 21 666
GSM (*43) 06 64 52 60 667

SPITTAL

A-9800 SPITTAL / Drau
Marienkapelle, Villacherstraße
Jože Andoljšek
tel. (*43) 042 3927 19

BELGIJA - NIZOZEMSKA**Kazimir Gaberc**

10, rue de la Revolution
B-6200 CHÂTELINEAU
tel. (*32) 071 - 39 73 11

Alojzij Rajk

Guill. Lambert laan 36
B-3630 EISDEN
tel. (*32) 089 - 76 22 01
tel./faks. (*32) 089 - 76 63 74
GSM (*32) 0476 - 862 160

Slovenski pastoralni center

Av. de la Couronne 206, Ixelle
1050 Bruxelles

FRANCIJA**Silvo Česnik**, delegat

3, Impasse Hoche,
F-92320 CHÂTILLON
tel. (*33) 1-42 53 64 43
faks (*33) 1-42 53 56 70

Anton Dejak

9, rue Saint Gorgon
F-57710 AUMETZ,
tel. (*33) 3 82 91 85 06

Jože Kamin

14, rue du 5 Decembre
F-57800 MERLEBACH
tel. (*33) 3 87 81 47 82
(Mlin) (*33) 3 87 01 07 01

Štefan Čukman

6, rue Vernier
F-06000 NICE

HRVAŠKA

Zagreb, slovenska skupnost je oskrbovana
iz Slovenije.

ITALIJA**SLOVENIK:****dr. Joško Pirc**

Via Appia Nuova 884, I-00178 ROMA
tel. (*39) 06 - 718 47 44
faks (*39) 06 - 718 72 82

MILANO:

Slovenska skupnost oskrbovana
iz Slovenije.

ZVEZNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA**Jože Hauptman**

Hadži Milentija 75
ZR JU - 11000 Beograd
tel. (*381) 11 435 - 712

NEMČIJA**Izidor Pečovnik**

Kolonnenstr. 38
D-10829 BERLIN
tel. (*49) 030 - 784 50 66
faks (*49) 030 - 788 33 39
tel. (*49) 030 - 788 19 24

Alojzij Zaplotnik

Bausemshorst 2
D-45329 ESSEN
tel. (*49) 0201 364 15 13
tel./faks (*49) 0201 364 18 04

Stanislav Čeplak, diakon

Oskarstr. 29
D-46149 OBERHAUSEN
tel. (*49) 0201 364 15 13

Martin Mlakar

Moltkestr. 119 - 121
D-50674 KÖLN
tel. in faks (*49) 02 21 - 52 37 77

Martin Retelj

Holbeinstr. 70,
D-60596 FRANKFURT
tel. (*49) 069 - 63 65 48
faks (*49) 069 - 63 307 632

Janez Modic

Römerstrasse 32
D-68259 MANNHEIM
tel. (*49) 06 21 - 28 5 00
faks (*49) 06 21 - 71 52 106

Stanislav Gajšek

Feldkirchner Str. 81
D-85055 INGOLSTADT
tel. (*49) 0841 - 59 0 76
tel. in faks (*49) 0841 - 92 06 95

dr. Zvone Štrubelj

Staffenbergstr. 64
D-70184 STUTTGART
tel. (*49) 07 11 - 23 28 91
faks. (*49) 07 11 - 236 13 31
tel. (*49) 01 78 - 441 76 75

Župnijska pisarna Reutlingen

Krämerstr. 17
D-72764 REUTLINGEN
tel. (*49) 07 121 - 43 43 41
faks (*49) 07 121 - 47 2 27

Pavel Uršič

Am Lehenweg 18
D-70180 STUTTGART
tel. (*49) 07 11 - 64 91 200
tel. (*49) 01 71 - 34 77 635

Roman Kutin

Klausenberg 7c
D-86199 AUGSBURG
tel. (*49) 08 21 - 97 9 13

dr. Marko Dvořák

voditelj župnijske pisarne
Olgastraße 137
D-89073 ULM
tel. (*49) 07 31 - 27 2 76

Marjan Bečan

Slavko Kessler, past. sodelavec
tel. (*49) 089 - 22 19 41
Janez Pucelj, delegat
tel. (*49) 089 - 21 93 79 00
tel. (*49) 0173 - 9876 - 372
fax: (*49) 089 - 219379016
Liebigstr. 10
D-80538 MÜNCHEN

ŠVEDSKA**Zvone Podvinski**

Parkgatan 14
S-411 38 CÔTEBORG
tel. in faks (*46) 031 711 54 21

ŠVICA**mag. David Taljat**

Hallwylstrasse 60
8004 ZÜRICH
tel. (*41) 79 77 73 948

p. Robert Podgoršek

Schaffhauser Str. 466, Postfach 771
CH-8052 ZÜRICH
tel. (*41) 01 - 301 31 32
faks (*41) 01 - 303 07 88
Seebacherstr. 15, Postfach 521
CH-8052 ZÜRICH
tel. (*41) 01 - 301 44 15
GSM (*41) 079 - 662 10 11

ISSN 1408-9726

9 771408 972008